

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՆԱԶՈՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
ԵՎ

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

023101.01.6-«ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ

սովորող ուսանողների համար

ՎԱՆԱԶՈՐ 2016

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ.....	3
ՄԱՍ I. Ա. Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց.....	4
Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը.....	16
Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը.....	33
Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները.....	33
Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ	384
1. Տեղեկագրքի նպատակը.....	384
2. 023101.01.6 «ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» մասնագիտության տեղեկագիրք	395
I. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ	395
II Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ	53
III Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ	59
IV Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ	93
V. Այլ բաղադրիչներ.....	109

ՆԱԽԱԲԱՆ

Յուրաքանչյուր տարին մեր համալսարանի պատմության մեջ նշանավորվում է այս կամ այն իրադարձությամբ: 2014 –ը մեր համալսարանականացման տարին եղավ: 2015-ը նշանակալից էր երկու առումներով.

1. ՀՀ ԿԳ նախարարության ՈԱԱԿ-ի կողմից բուհն արժանացավ պետական հավատարմագրման 4 տարի ժամկետով: Այս ցուցանիշով մեր համալսարանը հանրապետության մարզային բուհերի մեջ առայժմ միակն է:

2. Առաջին անգամ կատարվեց ընդունելության քննություն համալսարանական մասնագիտություններով:

Անշուշտ, սրանից հետևում են բազմաշերտ բովանդակային փոփոխություններ և դրանցից բխող մարտահրավերներ, որոնց այսօր փորձում է դիմակայել մեր համալսարանը:

Բուհում առաջին հերթին փոփոխվել են այն ուղղությունները, որոնք նախկինում գերակայում էին մեր բուհի պատմության ողջ ընթացքում: Ասվածից դժվար չէ ենթադրել, որ ներկայումս վերանայման խնդիր ունեն համալսարանի տեսլականն ու առաքելությունները և դրանցով պայմանավորված հետագա գործունեությունը:

Մեր բուհին առաջին անգամ հնարավորություն է ընձեռվել կրթություն իրականացնելու համալսարաններին հատուկ ավանդական մասնագիտություններով, ինչը հնարավորություն է ընձեռում աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան բավարարելու մեր տարածաշրջանի երիտասարդության կրթական կարիքները:

Այն ժամանակաշրջանը, որում Վանաձորի պետական համալսարանը ծավալում է իր գործունեությունը, ընդհանուր առմամբ բնութագրվում է անցումային շրջանին հատուկ գծերով: Այդ է պատճառը, որ ամեն մի քայլ, որը կատարվում է համալսարանում, պետք է ավելի քան հիմնավորված և համակարգված բնույթ կրի: Խոսքը վերաբերում է համալսարանում տեղի ունեցող բոլոր գործընթացներին, մասնավորապես՝ բուհի ինքնավարությանը, որը ենթադրում է անկաշկանդ վերաբերմունք կազմակերպչաիրավական, ֆինանսատնտեսական, հաստիքային և ակադեմիական ոլորտներին, կառավարմանը, ուսանողակենտրոն կրթության կազմակերպմանը, որակի ապահովմանը, գիտական գործունեությանը և այլ ուղղություններին միտված գործողություններին, որոնք այսօր կատարվում են համալսարանում, և որոնք բոլորը միասին ձևավորում են տեսլականից դեպի իրականը տանող ճանապարհը:

Համոզված եմ, որ Վանաձորի պետական համալսարանն ունի մտավոր և նյութատեխնիկական անհրաժեշտ ռեսուրսներ, որոնց ճիշտ ներդրմամբ կարելի է հասնել հաջողության: Համոզված եմ, որ համախոհությամբ, փոխադարձ հանդուրժողականությամբ, ինչպես նաև պետության ու հասարակության առջև հաշվետվողականությամբ ու պատասխանատվությամբ առաջնորդվելու դեպքում միասին կհաղթահարենք արդի ժամանակաշրջանին բնորոշ դժվարությունները հանուն մեր երկրի, հանուն մեր այսօրվա և վաղվա սերունդների:

ՌԵԿՏՈՐ՝ ԳՈՒՐԳԵՆ ԽԱԶՍՏՐՅԱՆ

ՄԱՍ Լ. Ա. ԿՐԵՂԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

1. Ընդհանուր դրույթներ

Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որը ենթադրում է մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

1. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է, Կրթության մասին և ,Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն ,ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասին որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված ,Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգե-ի, ,Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույցե-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

2. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած են ճանաչվում ,ՎՊՀ-ի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, ստուգարքների և քննությունների կազմակերպման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգե-ր՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 29.10.2007թ և ,ՎՊՀ-ում ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ուղեցույցե-ր՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 07.03.2008թ.:

3. Սույն կանոնակարգում ներկայացված են նաև կրեդիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմիններ, համակարգի բնութագրիչներ:

2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական հասկացությունները

4. Համաեվրոպական ECTS կրեդիտային համակարգի հետևյալ սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են ՎՊՀ-ի բակալավրի և մագիստրատուրայի կրթական ծրագրերում.

- Բակալավրիատը բարձրագույն կրթության առաջին աստիճանն է, որը ներառում է 3-4 լրիվ ուսումնական տարիների ավարտուն դասընթացներ: ՎՊՀ-ում բակալավրիատի տևողությունը 4 ուսումնական տարի է:

- Մագիստրատուրան բարձրագույն մասնագիտական կրթության երկրորդ աստիճանն է, որի տևողությունը 1-2 տարի է (ՎՊՀ-ում՝ 2 տարի), հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 2,5 տարի:

- Ասպիրանտուրան հետբուհական կրթության աստիճան է: Ասպիրանտուրայի տևողությունն առկա ուսուցման համակարգում 3 տարի է, հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 4 տարի:

- Ուսումնական տարին ուսանողի 40 շաբաթյա բոլոր տեսակի ուսումնական արդյունավետ աշխատանքների ժամանակն է, որից առնվազն 32 շաբաթը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին և իրականացվում է երկու կիսամյակներով՝ աշնանային և գարնանային:

- Կարողությունը (կոմպետենցիան) գիտելիքի, ընկալման, ունակությունների և հմտությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական ուսման տվյալ բնագավառի համար (առանձնահատուկ) և ընդհանուր (անկախ բնագավառից):

- Կրթական արդյունքն այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողը ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը գույակցվում է համապատասխան գնահատման համակարգով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման մասին:

- Կրթական (ուսումնական) մոդուլը ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն մասն է: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը մեկ կիսամյակ է՝ դրանով սահմանափակված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ:

- ECTS Կրեդիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով արտահայտված ուսումնական բեռնվածքի չափման համընդունելի պայմանական միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

3. ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշները

5. ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը

դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,

6. կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),

7. կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,

8. ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,

9. կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),

10. կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

4. Կրեդիտային համակարգի կարևոր հատկանիշները

11. Կրեդիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ ուսանողին համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

12. Կրեդիտների կուտակման և փոխանցման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որում ուսանողի մեկ ուսումնական տարվա լրիվ ուսումնական աշխատածավալը չափվում է 60 ECTS կրեդիտով:

Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

13. ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,

- կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,

- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների էլքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

5. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառնությունները

Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառնությունները երկուսն են՝

ա) կրեդիտների փոխանցում.

այս գործառնությոը ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատածավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) կրեդիտների կուտակում.

այս գործառնությի իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի անհատական ուսումնական ծրագրի օգնությամբ,

Նշված գործառնությունները բնութագրվում են մի շարք հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

14. Կրեդիտների փոխանցման գործառնությի հիմնական հատկանիշներն են.

- գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամասերի (դասընթացներ, կրթական մոդուլներ, կուրսային և ավարտական աշխատանքներ, պրակտիկաներ և այլն) աշխատածավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք) արտահայտող ECTS կրեդիտներով,

- կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող բուհի ծրագրերին համապատասխան:

15. Կրեդիտների կուտակման գործառնությի հիմնական հատկանիշներն են.

- պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով,

- ուսանողի կողմից դասընթացների ընտրության և դրանցում ընդգրկվելու համար գրանցման ընթացակարգերի առկայություն,

- ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրերի առկայություն,
- դասընթացի համար մեկից ավելի ուսումնական հոսքերի առկայության դեպքում ուսանողի կողմից դրանց ընտրության հնարավորություն՝ ելնելով դասընթացի կայացման ժամանակացույցից և (կամ) դասախոսին նախապատվություն տալուց,
- ուսանողի կողմից ուսումնառության ինտենսիվության, հետևաբար նաև ուսումնառության ծրագրի տևողության կարգավորման հնարավորություն:

6. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը

16. ՎՊՀ-ում բակալավրի, մագիստրոսի և հետազոտողի կրթական աստիճաններում ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր (10% թույլատրելի շեղումով), ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):

17. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1,5 կրեդիտային միավորին:

18. ՎՊՀ-ում ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է աշնանային և գարնանային կիսամյակներով: Ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է 20 շաբաթ, որի ընթացքում իրականացվում են տեսական ուսուցումը, ընթացիկ ստուգումները, ստուգարքներն ու քննությունները, ուսումնական, արտադրական և հետազոտական (մագիստրատու-բայում) պրակտիկաները, բակալավրի ավարտական աշխատանքի և մագիստրոսական թեզի շարադրման ու պաշտպանության աշխատանքները, ինչպես նաև պետական որակավորման քննությունները:

19. Բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 240 կրեդիտային միավոր:

20. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 120 կրեդիտային միավոր:

21. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

7. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

22. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին:

23. Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

24. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) ըստ յուրացման բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնց յուրացման կիսամյակը ամրագրված է մագիստրոսական ծրագրում, և ուսանողը դրանք ընտրում է առաջարկվող ցանկից:

8. Կրեդիտների հատկացումը

25. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը ելնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար միջին առաջադիմության ուսանողից պահանջվող անհրաժեշտ աշխատաժամանակի իրատեսական կանխատեսումից:

26. Կրթական արդյունքի դրական գնահատման դեպքում մոդուլին հատկացված կրեդիտները շնորհվում են ամբողջությամբ:

27. Կրթական մոդուլին հատկացվող կրեդիտների համար նախընտրելի է սահմանել ամբողջական թվերով արժեքներ:

28. Դասընթացին (կրթական մոդուլին) հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև չկա միարժեք կապ: Լսարանային ժամերի թիվը կախված է պարապմունքների ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդներից և այլն:

29. ՎՊՀ-ում ընդունվում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորների լսարանային և արտալսարանային աշխատաժամակների հետևյալ մոտավոր հարաբերակցությունը.

Բակալավրիատում՝

- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 1.5 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 3 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

Մագիստրատուրայում՝

- 3 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 4 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք:
 Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների համար.
 - Քննությանը պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,5 կրեդիտային միավոր:
 - Այն մասնագիտական առարկաներին, որոնց դասավանդումը հիմնականում իրականացվում է գործնական կամ լաբորատոր պարապմունքների ձևով և նախատեսվում է քննություն, քննությանը պատրաստվելու համար շաբաթական յուրաքանչյուր ժամի դիմաց հատկացվում է 0,125 կրեդիտային միավոր:
 - Տեսական մասից ստուգարքով ավարտվող առարկայի ստուգարքին պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,25 կրեդիտային միավոր :
30. Պրակտիկաների յուրաքանչյուր շաբաթվան և պաշտպանությանը տրվում է 1,5 կրեդիտային միավոր:
31. Կուրսային աշխատանքի (մագիստրատուրայում նաև ռեֆերատի ու զեկուցման) կատարումը և պաշտպանությունը գնահատվում է 3 կրեդիտային միավորով:
32. Բակալավրիատի 4-րդ տարվա յուրաքանչյուր կիսամյակում բակալավրի ավարտական թեզի աշխատանքների կատարման համար տրվում է 2 կրեդիտային միավոր, շաբաղրմանը և պաշտպանությանը՝ 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):
33. Մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով հետազոտական աշխատանք կատարելու համար նախատեսվում է 15 կրեդիտային միավոր (ըստ կիսամյակների՝ 0,3,6,6), իսկ թեզի շաբաղրման և պաշտպանության համար՝ 12 կրեդիտային միավոր:
34. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինարի համար հատկացվում է 12 կրեդիտային միավոր (3-ական միավոր յուրաքանչյուր կիսամյակի համար):

35. Պետական ավարտական յուրաքանչյուր քննության նախապատրաստվելու և հանձնելու համար տրվում է 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

36. Մարմնակրթության համար կրեդիտային միավորներ չեն նախատեսվում:

9. Ուսումնական ծրագրերը, դասընթացները (կրթական մոդուլները) և ավարտական պահանջները

37. Բակալավրի կրթական ծրագիրը ներառում է մինչև վեց հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ (ԱԲ):

38. Մագիստրատուրայի ուսումնական ծրագիրը ներառում է երեք կրթամաս՝ ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ(ԸՄԱ), մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ (ՄԴ), այլ բաղադրիչներ (ԱԲ) և գիտահետազոտական աշխատանք (ԳԱ) :

39. Կրթական ծրագրում ներառված կրթական մոդուլները ունեն իրենց դասիչները և ներկայացվում են հատկացված կրեդիտներով ու լսարանային ծանրաբեռնվածությունով: Նշվում են նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

40. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների: Դասընթացների մոդուլացումը կատարվում է՝ ելնելով նվազագույնը կիսամյակների ընթացքում դասընթացն ավարտելու սկզբունքից:

41. Դասընթացներն իրենց բնույթով բաժանվում են երեք հիմնական խմբերի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ, որոնք դասավանդվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ) կամընտրական դասընթացներ - պետական չափորոշիչներից բխող և ֆակուլտետների կողմից առաջարկվող դասընթացներ, որոնք ընտրում է ուսանողը առաջարկվող ցանկից, իսկ դրանց անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր կրթամասին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը:

42. Բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 240 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (ներառյալ կուրսային աշխատանքները և պրակտիկաները), որոնց համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ 3 կրեդիտ արժեքով մասնագիտական ամփոփիչ քննությունը:

43. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն, որի համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով գիտահետազոտական աշխատանքը (կուրսային, ռեֆերատ, էսսե, հոդված) և մագիստրոսական թեզի գնահատումը և պաշտպանությունը:

10. Բակալավրի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

10.1. Ուսումնական ծրագիրը

Բակալավրի ուսումնական ծրագիրը ներառում է 5 հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ (ԱԲ): Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթաց ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը, ինչպես նաև դասընթացի յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորը: Նշվում է նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց- մոդուլների քանակը
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ- տնտեսագիտական դասընթացներ	32	14
պարտադիր	16	9
կամրնտրական	16	5
Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ	8	4
պարտադիր	6	3
կամրնտրական	2	1
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ	146	38
պարտադիր	146	38
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ	36	12
պարտադիր	15	5
կամրնտրական	21	7
Այլ բաղադրիչներ	18	5
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	73

10.1.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՍ) կրթամասը կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամրնտրական, որոնք նպատակաուղղված են բարձրագույն կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

ՀՍՍ պարտադիր դասընթացներ

ՀՍՍ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամ (դ/ա/գ/լ/ի) ¹	Կիսամյակ	Գնահատ- ման ձևը
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	2	60(18/14/0/0/28)	1	ստուգարք
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	2	60(18/14/0/0/28)	2	ստուգարք
Ռուսաց լեզու - 1	4	120(0/0/64/0/56)	1	ստուգարք
Ռուսաց լեզու - 2	4	120(0/0/64/0/56)	2	ստուգարք
Փիլիսոփայության հիմնահարցեր	4	120(28/20/0/0/72)	4	քննություն

¹ դ-դասախոսություն, ս-սեմինար, գ-գործնական պարապմունք, Լ-լաբորատոր աշխատանք, ի-ինքնուրույն

<i>Մարմնակրթություն²</i>				

ՀՍ կամընտրական դասընթացներ

ՀՍ կամընտրական դասընթացների ցանկը կազմված է կամընտրական առարկաներից, որոնք առաջարկվում են ֆակուլտետի խորհրդի կողմից, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը: ՀՍ կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամ (դ/ա/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կամընտրական դասընթացներ				
<i>Օտար լեզու-1 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)</i>	4	120(0/0/64/0/56)	1	<i>ստուգարք</i>
<i>Օտար լեզու-2 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)</i>	4	120(0/0/64/0/56)	2	<i>ստուգարք</i>
<i>Օտար լեզու-3 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, ռուսերեն)</i>	4	120(0/0/64/0/56)	3	<i>ստուգարք</i>
<i>Մշակութաբանություն կամ Տրամաբանություն կամ Սոցիոլոգիա</i>	2	60(18/14/0/0 /28)	3	<i>ստուգարք</i>
<i>Իրավագիտություն կամ Տնտեսագիտություն կամ Քաղաքագիտություն</i>	2	60(18/14/0/0 /28)	4	<i>ստուգարք</i>

10.1.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ) կրթամասը նույնպես կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական:

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամ (դ/ա/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
<i>Համակարգչից օգտվելու հմտություններ</i>	2	60(8/0/24/0/28)	1	<i>ստուգարք</i>
<i>Քաղաքաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների</i>	2	60(18/0/14/0/28)	5	<i>ստուգարք</i>

² I - IV կիսամյակներում դասավանդվում է 2 ժամով: Կրեդիտային միավոր չի հատկացվում:

<i>հիմնահարցեր</i>				
<i>Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմնահարցեր</i>	2	60(18/14/0/0/28)	3	<i>ստուգարք</i>

ԸՄԲ կամընտրական դասընթաց

ԸՄԲ կրթամասի կամընտրական դասընթացի ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամ (դ/ա/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
<i>Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում կամ Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն</i>	2	60(18/0/14/0/28)	5	<i>ստուգարք</i>

10.1.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս

«Հայոց լեզու և գրականություն» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ԸՄԴ կրթամասը բաղկացած է պարտադիր առարկաներից:

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամ (դ/ա/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
<i>Լեզվաբանության հիմունքներ</i>	4	120(30/0/24/0/64)	2	<i>քննություն</i>
<i>Ընդհանուր լեզվաբանություն</i>	4	120(22/0/40/0/58)	8	<i>քննություն</i>
<i>Գրաբար - 1</i>	3	90(18/0/18/0/54)	1	<i>ստուգարք</i>
<i>Գրաբար - 2</i>	3	90(16/0/20/0/54)	2	<i>քննություն</i>
<i>Գրաբար - 3</i>	4	120(20/0/34/0/66)	3	<i>քննություն</i>
<i>ԺՀԼ (Հնչյունաբանություն)</i>	3	90(20/0/16/0/54)	1	<i>քննություն</i>
<i>ԺՀԼ(Բառագիտություն)</i>	5	150(28/0/36/0/86)	2	<i>քննություն</i>
<i>ԺՀԼ(Դարձվածաբանություն և բարարանագիտություն)</i>	3	90(20/0/16/0/54)	3	<i>ստուգարք</i>
<i>ԺՀԼ(Ձևաբանություն - 1)</i>	5	150(36/0/28/0/86)	4	<i>քննություն</i>
<i>ԺՀԼ(Ձևաբանություն - 2)</i>	5	150(32/0/36/0/82)	5	<i>քննություն</i>
<i>ԺՀԼ(Շարահյուսություն - 1)</i>	5	150(30/0/40/0/80)	6	<i>քննություն</i>
<i>ԺՀԼ(Շարահյուսություն - 2)</i>	4	90(30/0/24/0/66)	7	<i>քննություն</i>

Հայոց լեզվի ոճաբանություն	4	120(16/0/52/0/52)	8	ստուգարք
Հայոց լեզվի պատմություն - 1	5	150(30/0/40/0/80)	6	քննություն
Հայոց լեզվի պատմություն - 2	3	90(20/0/16/0/54)	7	քննություն
Հայ բարբառագիտության ներածություն	3	90(16/0/24/0/50)	5	ստուգարք
Արևմտահայերենի ներածություն	4	120(28/0/28/0/64)	6	ստուգարք
Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա	3	90(14/0/24/0/52)	6	ստուգարք
Գրականագիտության հիմունքներ	4	120(30/0/24/0/66)	2	քննություն
Գրականության տեսություն	4	120(22/0/40/0/58)	8	քննություն
Հայ ժողովրդական բանահյուսություն	5	150(36/0/28/0/86)	1	քննություն
ՀԳՊ(Հին)	4	120(30/0/24/0/66)	1	քննություն
ՀԳՊ(Միջնադարյան)	4	120(30/0/24/0/66)	2	քննություն
ՀԳՊ(19-րդ դար - 1)	5	150(36/0/28/0/86)	3	քննություն
ՀԳՊ(19-րդ դար - 2)	5	150(36/0/28/0/86)	4	քննություն
ՀԳՊ(20-րդ դարակիզբ)	5	150(34/0/32/0/84)	5	քննություն
ՀԳՊ(Նորագույն - 1)	5	150(30/0/40/0/80)	6	քննություն
ՀԳՊ(Նորագույն - 2)	5	150(36/0/28/0/86)	7	քննություն
Արդի հայ գրականություն	3	90(12/0/32/0/46)	8	ստուգարք
Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 1	4	120(30/0/24/0/66)	3	ստուգարք
Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 2	3	90(20/0/16/0/54)	4	քննություն
Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 3	4	120(28/0/28/0/64)	5	քննություն
Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 4	3	90(14/0/24/0/52)	6	ստուգարք
Ռուս գրականության պատմություն - 1	3	90(20/0/16/0/54)	7	ստուգարք
Ռուս գրականության պատմություն - 2	3	90(12/0/32/0/46)	8	ստուգարք
Հայ գրականության դասավանդման մեթոդիկա	5	90(14/0/24/0/52)	5	ստուգարք
Մանկավարժություն	2	60(24/8/0/0/28)	6	ստուգարք
Հոգեբանություն	2	60(24/8/0/0/28)	4	ստուգարք

10.1.4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս

Հայոց լեզու և գրականությունն մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ՀՄԴ դասընթացների ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը

ՀՄԱ- 1 (Գործնական հայոց լեզու)	3	90(0/0/48/0/42)	1	ստուգարք
ՀՄԱ- 2 (Հայոց լեզվի պրակտիկում)	3	90(0/0/48/0/42)	3	ստուգարք
ՀՄԱ- 3 (Բնագրի լեզվաբանական վերլուծություն)	3	90(0/0/48/0/42)	7	ստուգարք
ՀՄԱ- 4 (Սփյուռքահայ գրականության պատմություն)	3	90(20/0/16/0/54)	4	ստուգարք
ՀՄԱ- 5 (Գեղարվեստական երկի վերլուծություն)	3	90(0/0/48/0/42)	4	ստուգարք
Կամրնտրական դասընթացներ				
Լեզվանշանագիտություն կամ Հանրալեզվաբանություն	3	90(20/0/16/0/54)	7	ստուգարք
Հայերենի կետադրության հիմունքներ կամ Տրոհում: Նախադասության տրոհվող միավորներ	3	90(8/0/40/0/42)	8	ստուգարք
Նորաբանությունները հայերենում կամ Ժամանակակից հայերենի բայի դարձվածակազմական հնարավորությունները	3	90(20/0/16/0/54)	5	ստուգարք
Խոսքի մշակույթի հիմնախնդիրներ կամ Տեքստաբանություն	3	90(16/0/20/0/54)	4	ստուգարք
Լրագրության հիմունքներ կամ Լրագրային ժանրեր	3	90(20/0/16/0/54)	3	ստուգարք
Հայ քննադատական մտքի պատմություն կամ Հայ գրականագիտության պատմություն	3	90(20/0/16/0/54)	7	ստուգարք
Մերձավոր արտասահմանի գրականություն կամ Արևելքի գրականություն	3	90(14/0/28/0/48)	8	ստուգարք

10.1.5. Այլ բաղադրիչներ

Կրթական ծրագրի այս բաժինն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային արժեքներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կուրսային աշխատանք 1	3	5	ստուգարք
Կուրսային աշխատանք 2	3	6	ստուգարք
Արտադրական պրակտիկա	6	7	ստուգարք
Ավարտական որակավորման քննություններ	6	8	քննություն

Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որոնք ենթադրում են մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

2. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է ,Կրթության մասին և ,Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն ,ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասին որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված ,Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգե-ի, ,Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույցե-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

3. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտիորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած է ճանաչվում ,Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման և ուսանողների

գիտելիքների ստուգման, գնահատման ու հաշվառման կանոնակարգեր (ընդունված գիտխորհրդում 29.10.2007թ.) :

II. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

4. Համակարգի հիմնադրույթները.

ՎՊՀ-ում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների, ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների (ստուգարքների և քննությունների), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառման օգնությամբ ապահովել ուսանողի գիտելիքների և կարողությունների արդյունարար գնահատման արժանահավատությունն ու օբյեկտիվությունը:

5. Ստուգարքներին և քննություններին ուսանողի պատ-րաստվածության մակարդակին ներկայացվող պահանջները պետք է ապահովեն գիտելիքների համակողմանի ստուգումը, ապագա մասնագետի մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների գնահատումը՝ համաձայն մասնագիտական համապատասխան կրթական չափորոշիչի:

6. Հանրագումարային ստուգումները (քննությունները և ստուգարքները) նպատակ ունեն գնահատելու տվյալ կիսամյակում ուսանողի ստացած տեսական և գործնական գիտելիքները, դրանց կայունությունը, ստեղծագործական մտածողության զարգացումը, ինքնուրույն աշխատանքի հմտությունների ձեռքբերումը, ստացած գիտելիքների համադրումը և դրանց կիրառումը գործնական խնդիրների լուծման ժամանակ:

7. Ընթացիկ ստուգումը կիսամյակի ընթացքում դասընթացի ուսումնասիրված բաժինների յուրացման մակարդակի ստուգման և գնահատման ձև է, որի կիրառումը՝

ա) նպաստում է առարկայից առավել կայուն գիտելիքների տիրապետմանը՝ կիսամյակի ընթացքում ուսանողի անընդհատ և համաչափ աշխատանքի միջոցով,

բ) դյուրացնում է հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերման գործընթացը՝ հնարավորություն ընձեռելով ուսանողին դասընթացը հանձնելու մաս առ մաս,

գ) բարձրացնում է ուսանողի ուսումնական կարգապահությունը:

8. Յուրաքանչյուր կիսամյակում ընթացիկ ստուգումների, ստուգարքների և քննությունների անցկացման ժամկետները որոշվում են ըստ ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցի:

9. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների կազմակերպման, անցկացման և ամփոփման, ինչպես նաև ուսանողների վարկանիշների հաշվառման աշխատանքները կատարվում են համապատասխան դեկանատների կողմից և ամփոփվում ուսումնական վարչությունում:

10. Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում,

գ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

դ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ և հանրագումարային քննություններ կամ ստուգարքներ),

ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և

հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունաբար գնահատականի ձևավորում:

III. Գնահատման մեթոդաբանությունը

11. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների բնույթից, աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ անփոփիչ ստուգման կազմակերպման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

- ա) քննությամբ ավարտվող դասընթացներ,
- բ) ստուգարքով ավարտվող դասընթացներ:

Տվյալ մասնագիտության դասընթացներից ուսանողների գիտելիքների, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ստուգման ձևերը ամրագրվում են մասնագիտության ուսումնամեթոդական փաթեթում:

12. Քննություններով ավարտվող առարկաների ցանկը որոշում է տվյալ ֆակուլտետի գիտամանկավարժական խորհուրդը:

13. Քննությամբ ավարտվող դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող հանրագումարային քննության (այսուհետ՝ Հանրագումարային քննություն) հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ քննություն(ըստ աշխատանքային պլանի): Ընթացիկ քննությունը կամ նրա մի մասը, որպես կանոն, անցկացվում է գրավոր (ուսանողների կամ տվյալ առարկայի դասախոսի հիմնավորված առաջարկությամբ և ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող է անցկացվել նաև գրավոր-բանավոր ձևով):

- Սահմանվում են ընթացիկ քննության առաջադրանքի հետևյալ ձևերը՝ հարցաշար, թեսթ, ստուգողական աշխատանք, վերջիններիս զուգակցում կամ ստեղծագործական աշխատանք:

- Ընթացիկ գրավոր քննության առաջադրանքի առնվազն 8 միավորով գնահատվող հատվածը, որպես կանոն, կազմվում է թեսթային առաջադրանքի տեսքով:

- Հանրագումարային քննության ձևը (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ

հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

14. Ստուգարքով եզրափակվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2-4 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով ամփոփվող ստուգարքով:

15. Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականի ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

16. Ուսումնական պլանով նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների արդյունքների ամփոփման ու ներկայացման ձևը հաստատվում է համապատասխան ամբիոնում: Ուսանողները լաբորատոր աշխատանքները կատարում են տվյալ դասընթացը վարող դասախոսի անմիջական ղեկավարությամբ և հսկողությամբ:

17. Քննությամբ ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գքնն.) ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

17.1. Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1 :

17.1.1. Լսարանային պարապմունքներին լիարժեք մասնակցության դեպքում ուսանողը վաստակում է՝ 5 միավոր - դասախոսություններին հաճախելու համար, իսկ 15 միավոր - գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքներին հաճախելու համար(հավելված 1):

17.1.2. Լսարանային պարապմունքներին հաճախումները որոշվում են համաձայն հետևյալ հաշվարկի.

$$ՀՄ = Դ + Գ,$$

որտեղ՝

ՀՄ-հաճախումներին հատկացվող միավորը

Դ-դասախոսությունների մասնակցությանը միավորը
Գ-գործնական (սեմինար, լաբորատոր) պարապմունքների
մասնակցությանը միավորը

17.1.3. Լսարանային պարապմունքներին 50% և ցածր
հաճախումների դեպքում մասնակցության համար միավոր չի հատկացվում
(տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.1.4. Դասընթացի լսարանային պարապմունքների հաճախումների
համար հատկացվող միավորը որոշվում է ըստ հաճախումների քանակի և
համարժեք տոկոսի (հավելված 1):

17.1.5. Լսարանային պարապմունքներին և պրակտիկաներին
ուսանողների հաճախումները դասամատյանում գրանցում է դասախոսը կամ
խմբի (կուրսի) ավագը այդ աշխատանքները վարող դասախոսի (պրակտիկայի
ղեկավարի) հսկողությամբ: Յուրաքանչյուր շաբաթվա վերջում խմբի
խորհրդատուն ամփոփում է հաճախումների արդյունքները դասամատյանում:

17.1.6. Տվյալ առարկայի դասընթացից անհարգելի
բացակայությունների և (կամ) ցածր առաջադիմության դեպքում ուսանողը
յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ակադեմիական խորհրդատուի կամ դեկանի
կողմից ստանում է նախազգուշացում, ինչն ուսանողի ստորագրությամբ
գրանցվում է հաշվառման մատյանում:

17.1.7. Տվյալ ամսվա ընթացքում համապատասխան փաստաթղթով
վավերացված հարգելի բացակայություններ ունեցող ուսանողների համար
դեկանատի գրավոր թույլտվությամբ ամբիոնը կազմակերպում է չկատարած
լաբորատոր աշխատանքների անցկացում և գործնական (սեմինար)
աշխատանքների խորհրդատվություն: Այդ դասաժամերին ուսանողների
մասնակցության դրական արդյունքների դեպքում բացթողումները համարվում են
լրացված:

17.1.8. Կիսամյակում դասընթացի լսարանային պարապմունքների
մասնակցությանը համապատասխան միավորը գրանցվում է ամփոփիչ
գնահատման տեղեկագրում:

17.2. Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական
առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր:

17.2.1. Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են՝ ռեֆերատը, անհատական տնային առաջադրանքները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը, թեմատիկ զեկուցումների նախապատրաստումը և այլն :

17.2.2. Կիսամյակի ընթացքում յուրաքանչյուր դասընթացից կարող են հանձնարարվել առնվազն 2 անհատական առաջադրանքներ:

17.2.3. Եթե ինքնուրույն աշխատանքը (անհատական առաջադրանքը) նշանակված ժամա-նա-կա-հատվածում կատարված է առնվազն կիսով չափ և ուսանողը կարողանում է այն ներկայացնել, ապա աշխատանքը գնահատվում է դրական (8-20 միավոր):

17.2.4. Բոլոր առաջադրանքների դրական գնահատականների միջինի դեպքում (8-20 միավոր) ուսանողը ստա-նում է ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված 10 միավորը: Հակառակ դեպքում ուսանողն ինքնուրույն աշխատանքի համար միավոր չի վաստակում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.2.5. Ինքնուրույն աշխատանքի (անհատական առաջադրանքների) գնահատականները նշանակվում են մատյանում և տեղեկագրում:

17.3. Գործնական և/կամ սեմինար ու լաբորատոր աշխատանքների անցկացմանն ուսանողի մասնակցությունից և պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունից (Գ3), որը գնահատվում է 20 միավորով:

17.3.1. Նշված պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են, որոնց անցկացմանը ուսանողի մասնակցու-թյունը և ակտիվությունը գնահատվում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է դասամատյանում:

17.3.2. Կիսամյակում դասընթացի գործնական (սեմինար) ու լաբորատոր աշխատանք-ների ուսանողների մասնակցության և ակտիվության գնահատման արդյունքների միջինը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.3.3. Դրական (8 և ավելի) գնահատականների միջինի դեպքում ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում ուսանողին տրվում է 20 միավոր, իսկ 8-ից ցածր արդյունքի դեպքում միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.4. Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից տեսության յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ դրական (8 և բարձր)

գնահատված քննությունների միջին գնահատականի կամ քննության ընթացքում այդ միջինի բարձրացված արդյունքից (Գ4):

17.4.1. ընթացիկ քննությունների դրական գնահատականների միջինը հաշվի է առնվում, եթե ուսանողի գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատված են դրական:

17.4.2. Տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննություն(ներ)ից 8-ից ցածր միավոր ստացած կամ ընթացիկ քննությանը չներկայացած ուսանողը հնարավորություն է ստանում այն (վերա)հանձնելու հանրագումարային քննության օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ընթացքում:

17.4.3. Բանավոր քննության թույլատրվում են այն ուսանողները, որոնք գրաֆիկով նշանակված ժամկետներում դրական գնահատական-ներով հանձնել են տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննությունները և ակնկալում են դրական գնահատված մասերի համապատասխան գնահատականի բարձրացում (հանրագումարային քննության նախորդ օրը ընթացիկ քննություն(ներ)ը հանձնած ուսանողը հանրագումարային քննության չի թույլատրվում):

17.4.4. Քննությունները գնահատվում են առավելագույնը 20 միավորով: Վերջնական գնահատման ժամանակ քննությունների գնահատականը կլորացվում է:

17.4.5. Ընթացիկ և հանրագումարային քննությունների արդյունքները գրանցվում են քննությունների տեղեկագրում:

17.5 Ուսանողի՝ գիտելիքների կիրառության գործնական հմտություններից (Գ5), որը գնահատվում է 1-10 միավորներով, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատվել են 11-20 միավորներով, դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանքները (անհատական առաջադրանքները) գնահատվել են դրական (կախված դասընթացի բնույթից՝ ամբիոնի որոշմամբ, առաջնայինը կարող է լինել ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների 11-20 միավորը):

17.5.1. 10-ից բարձր գնահատականի դեպքում գործնական կարողությունների համար տրվում է 10-ը գերազանցող միավորներին հավասար միավոր:

17.6. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման արդյունքում ուսանողի ձեռք բերած կարողությունների գնահատումից (Գ6), որին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

17.6.1. Ուսանողի ձեռք բերած կարողությունները գնահատվում են 8-20 միավորներով/քննության միավորին համարժեք/, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք-ները գնահատվել են դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանք-ները (անհատական առաջադրանք-ները) գնահատվել են դրական:

18. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար`

$$Գքնն = Գ1 + Գ2 + Գ3 + Գ4 + Գ5 + Գ6$$

19. Ստուգարքով ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած հանրագումարային/կիսամյակային միավորը (գնահատականը) (Գստ.) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում` ըստ հետևյալ բաղադրամասերի`

19.1. դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից` Գ1, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր (տես 14.ա կետը):

19.2. ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից` Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր (տես 14.բ կետը):

19.3. գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցությունից և ակտիվությունից (Գ3), որին տրվում է 20 միավոր (տես 14.գ կետը):

19.4. ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռքբերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների դրական գնահատականների (8 և բարձր) արդյունքների միջին գնահատականից (Գ4):

19.4.1. Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 20 բալանոց համակարգով: Ստուգման արդյունքները գրանցվում են ստուգարքների տեղեկագրում:

19.5. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերած հմտությունների (Գ5) և կարողությունների (Գ6) գնահատումից: Այս դեպքում նորից հմտություններն ու կարողությունները արժևորվում են տեսական և գործնական գիտելիքների դրական գնահատման դեպքում (տես 14. ե և գ կետերը):

20. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) ընդհանուր միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Գ_{ստ.} = Գ1 + Գ2 + Գ3 + Գ4 + Գ5 + Գ6$$

21. Ընթացիկ քննություններից կամ ստուգումներից չառաջադիմող ուսանողների հետ ամբիոնները պարտավոր են անցկացնել լրացուցիչ և(կամ) անհատական պարապմունքներ՝ ըստ ժամանակացույցի:

22. Կուրսային աշխատանքի կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է ,ՎՊՀ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերով կուրսային աշխատանքների կազմակերպման, կատարման և գնահատման կարգերով:

23. Պրակտիկան գնահատվում է քննության ձևով՝ 100 միավորանոց սանդղակով՝ ըստ մասնագիտական կրթական ծրագրի կողմից սահմանված չափանիշների: Ուսումնական կամ արտադրական պրակտիկաների կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է ,Պրակտիկայի կազմակերպման կանոնակարգե -ով:

24. Ամփոփիչ ատեստավորումն իրականացվում է համաձայն ,Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման անցկացման մասին կարգի (հաստատված ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2011 թ. հոկտեմբերի 31-ի N 1197-Ն հրամանով):

IV. Կիրարկման ընթացակարգը

24. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, ստուգումների ձևերը, հարցաշարերը, թեսթային կամ այլ առաջադրանքները և ստուգումների անցկացման ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն

ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում): Գրավոր ստուգման տարբերակում յուրաքանչյուր հարցի համար պետք է նշվի գնահատման առավելագույն միավորը, իսկ առաջադրանքի ծավալը համապատասխանի հատկացվող ժամանակահատվածին (ընթացիկ քննության համար՝ առնվազն 120 րոպե): Ընթացիկ քննության հարցատույնը պետք է պարունակի առնվազն 8-միավորանոց թեստային առաջադրանք:

25. Ընթացիկ քննությունների ու ստուգումների, ստուգարքների ու քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից:

26. Արգելվում է առանց ռեկտորատի թույլտվության և ուսանողների համաձայնության քննության վաղաժամկետ ընդունումը կամ հետաձգումը:

27. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ըստ հաստատված ժամանակացույցի:

28. Ընթացիկ քննության օրերին ուսանողներն ազատվում են այդ օրվա դասերից:

29. Ստուգարքով ավարտվող առարկայի ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են ստուգումների թվով համամասնորեն բաժանված ժամանակահատվածներում: Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

30. Ընթացիկ քննության կամ ստուգման քննարկումն անցկացվում է դասերից հետո՝ անհատական աշխատանքների համար նախատեսված ժամերի շրջանակում՝ առարկան դասավանդող դասախոսի կամ ամբիոնի որոշմամբ՝ նույն առարկան դասավանդող այլ դասախոսի կողմից՝ ստուգմանը հաջորդող աշխատանքային երկու օրվա ընթացքում:

31. Գրավոր ստուգման արդյունքները վերջնական ամփոփումից հետո գրանցվում են համապատասխան տեղեկագրում (արդյունքները փակցվում են ի տես բոլորի):

32. Հետագա մեկ օրվա ընթացքում ուսանողն իրավունք ունի որոշակի հարց(եր)ի գնահատումը բողոքարկելու նպատակով գրավոր դիմելու դեկանին,

որը համապատասխան ամբիոնի վարիչի հետ կազմակերպում է բողոքի քննարկումը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

33. Քննարկման արդյունքի մասին կազմվում է արձանագրություն, որը կցվում է տեղեկագրին:

34. Ընթացիկ կամ հանրագումարային ստուգմանը (ստուգարքին, քննությանը) դասախոսի բացակայության դեպքում ստուգումն իրականացվում է դեկանի գրավոր կարգադրությամբ՝ ըստ ամբիոնի վարիչի առաջարկի (այլ դասախոսի կամ հանձնաժողով):

35. Ընթացիկ ստուգումից բացակայության դեպքում լրացուցիչ ստուգում չի կազմակերպվում և տեղեկագրում գրանցվում է ,չներկայացած: Ուսանողը այն վերահանձնում է ստուգարքների համար նախատեսված շաբաթվա ընթացքում:

V. Ստուգարքների ամփոփումը

36. Ստուգարքներն ամփոփվում են յուրաքանչյուր ,կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների վերջին շաբաթվա ընթացքում:

37. Ուսումնական պարապմունքների նախավերջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվում է բաց թողնված դասերի լրացում: Նախավերջին շաբաթում, ըստ հաստատված ժամանակացույցի, լրացվում են բաց թողած լաբորատոր, գործնական սեմինար պարապմունքները :

38. Եթե ուսանողը հանձնել է բոլոր ընթացիկ ստուգումները և ունի 58 կամ ավելի միավոր, ապա տվյալ առարկայի ստուգարքը համարվում է հանձնված:

39. 0-57 միավորների դեպքում ուսանողը գնահատվում է ,Զստուգված:

VI. Քննությունների անցկացումը

40. Քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջան-ներում՝ 19-20-րդ շաբաթներում՝ ըստ հաստատված ժամանակացույցի:

41. Քննությունների անցկացման ժամանակացույցը՝ ուսանողական խմբերի առաջադրմամբ, կազմվում է դեկանատներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից քննաշրջանը սկսվելուց մեկ ամիս առաջ:

42. Քննություններն անցկացվում են հարցատոմսերով, թեստերով, որոնք հաստատվում են ամբիոնի նիստում քննաշրջանից մեկ ամիս առաջ:

43. Քննությունները կարող են կազմակերպվել համակարգչային տեխնիկայի միջոցով:

44. Քննության ընթացքում տվյալ դասընթացից խնդիրներ կամ այլ գործնական առաջադրանքներ տալու դեպքում դասախոսը պարտավոր է ուսանողներին ապահովել խնդրագրքերով, առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ մեթոդական և տեղեկատու ձեռնարկներով:

45. Կրթական յուրաքանչյուր մոդուլ գնահատվում է առանձին, և հարցատոմսերն ընդգրկում են միայն տվյալ կիսամյակում դասավանդված թեմաները:

46. Բանավոր քննության ընթացքում ստացած գնահատականին ուսանողի անհամաձայնության դեպքում ուսանողը քննասենյակում հայտարարում է, որ համաձայն չէ իր գնահատականին և անմիջապես այդ մասին գրավոր դիմում է դեկանին, որն էլ համապատասխան ամբիոնի վարիչի (անհրաժեշտության դեպքում նաև քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի ներկայացուցչի) հետ կազմակերպում է քննության քննարկումը, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն՝ գնահատականը փոփոխելու կամ նույնը թողնելու վերաբերյալ:

47. Տվյալ առարկայից դրական գնահատական (58 և ավելի միավորներ) ունեցող ուսանողը կարող է չմասնակցել այդ առարկայի քննությանը՝ պահպանելով իր գնահատականը կամ մասնակցելով քննությանը՝ բարձրացնել դրական գնահատականը, որը ենթակա չէ իջեցման:

48. Քննության (ստուգարքի) վերջում քննվող երեք ուսանողները քննասենյակից դուրս են գալիս վերջին ուսանողի պատասխանից հետո:

49. Ուսումնական վարչության և դեկանի կողմից հաստատված տեղեկագիրը դեկանը տրամադրում է դասախոսին ստուգման օրը: Տեղեկագրի մեջ դեկանի կողմից կարող են կատարվել հետևյալ գրառումները.

50. ,Քննության չի թույլատրվածե (թանաքով), այն ուսանողների անվան դիմաց, որոնք քննաշրջանին կամ տվյալ առարկայի քննությանը (ստուգարքին) մասնակցելու թույլտվություն չունեն,

51. Բազմագործոնային համակարգով դրական գնահատված քննության (կամ ստուգարքի) գնահատականի նիշը և ,Փոխանցվում էե գրառումը (թանաքով), եթե ուսանողը տվյալ կրթական մոդուլից ունի դրական գնահատական (այլ բուհից տեղափոխություն, ուսանողական իրավունքի վերականգնում և այլն) և չի ցանկանում մասնակցել այդ քննությանը (ստուգարքին), ինչի մասին նա նախօրոք գրավոր տեղեկացնում է դեկանին:

52. Քննության ներկայանալիս ուսանողը պարտավոր է դասախոսին ներկայացնել ստուգման գրքույկը: Դասախոսը քննական տեղեկագրում գրանցում է ուսանողի ստուգման գրքույկի համարը, հարցատոմսի համարը, ուսանողի պատասխանից հետո՝ բարձրաձայն հայտնում գնահատականը, որից հետո գրանցում է տեղեկագրում, դրական գնահատականը նաև ստուգման գրքույկում: Կարգի խախտման դեպքում դասախոսը ենթակա է նկատողության:

53. Ամփոփված քննական տեղեկագիրը դեկանատ է ներկայացվում քննության ավարտից անմիջապես հետո:

54. Բանավոր քննությունը կազմակերպվում է մեկ օրվա ընթացքում մեկ ենթախմբի համար:

VII. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

55. ՎՊՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է հավելված 2-ում:

56. Այն դասընթացներին, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է ,չստուգվածե, կրեդիտներ չեն հատկացվում և ստուգարքային գրքույկում նշում չի կատարվում:

57. Գնահատումը կատարվում է ըստ տվյալ դասընթացի գնահատման սահմանված չափանիշների.

18-20 միավորները համարվում են դրական գնահատական

7 միավորները համարվում են բացասական (չի նշվում ուսանողի ստուգման գրքույկում):

58. Քննության ժամանակ կամ գրավոր աշխատանքի կատարման ընթացքում ուսանողի անազնվությունը հայտնաբերելիս (ծածկաթերթիկից կամ այլ արգելված աղբյուրից օգտվելու դեպքում) (տե՛ս ,Ակադեմիական ազնվության

կարգեր) այդ ուսանողի քննությունը (գրավոր աշխատանքը) դադարեցվում է և տեղեկագրում գրանցվում է 0 (զրո):

VIII. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

59. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար դեկանատը յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած հանրագումարային գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը (հավելված 3):

60. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

61. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

ծրագրային (գումարային) կրեդիտների (ՕԿ) քանակը

գնահատված կրեդիտների (ԳԿ) քանակը

վարկանիշային միավորները (ՎՄ)

միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ):

62. Ծրագրային (գումարային) կրեդիտը (ՕԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած բոլոր կրեդիտների գումարն է:

63. Գնահատված կրեդիտը (ԳԿ) այն դասընթացների կրեդիտների գումարն է, որոնք գնահատված են.

$$ԳԿ = \sum (\text{Կրեդիտ})$$

64. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) բոլոր գնահատված կրեդիտների և դրանց համապատասխանող ECTS գնահատականների արտադրյալների գումարն է.

$$\text{ՎՄ} = \sum (\text{Կրեդիտ} \times \text{ԹԳ}),$$

որտեղ ԹԳ-ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS թվային գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5 կրեդիտով դասընթացը գնահատվել է 72 միավոր, ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5 կրեդիտ \times 72 = 360` 500 հնարավորից:

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով չափված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

$$\text{ՄՈԳ} = \text{ՎՄ} / (\sum \text{Կրեդիտ})$$

65. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված տվյալ կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

66. Ուսանողի հիմնավորված պահանջի դեպքում բուհը պարտավոր է, համաձայն բուհում գործող կարգի, տրամադրել նրա ակադեմիական տեղեկագիրը ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար:

67. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր դասընթացների անհրաժեշտ կրեդիտները (30 կրեդիտ` մեկ կիսամյակի համար):

68. 30 կրեդիտ չհավաքած ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և ձեռք բերելու սահմանված կրեդիտները գործող կարգի համաձայն:

X. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

69. Դրական գնահատված դասընթացի քննության(ստուգման) կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

70. Ստուգմանը, ստուգարքին կամ քննությանը չներկայանալը համարվում է հարգելի՝ քննության օրը և դրան հաջորդող երկու աշխատանքային օրերի ընթացքում Համալսարանի ընդհանուր բաժնում գրանցված բժշկական տեղեկանքի կամ բացակայությունը հիմնավորող այլ փաստաթղթի առկայության դեպքում:

71. Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու քննությունն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած (գտնվում է 0-57 միջակայքում) ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու համաձայն գործող կարգի, ընդ որում՝ այս շրջանում ստացած դրական գնահատականներով ուսանողը չի կարող մասնակցել նպաստների և ուսանողական կրթաթոշակի հատկացման համար անցկացվող մրցույթին:

72. Յուրաքանչյուր առարկայի քննության կամ ստուգարքի ակադեմիական պարտքը թույլատրվում է վերահանձնել միայն երկու անգամ: Պարտքերի մարման համար սահմանվում է երկու շրջան՝ ըստ ժամանակացույցի:

73. Պրակտիկային մասնակցած, բայց չորակավորված ուսանողների համար դեկանը պրակտիկայի պարտքերի մարման համար հաստատում է ժամանակացույց:

74. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ կամ այլ պատճառներով պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:

XI. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը

75. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը կատարվում է դեկանատներում և ուսումնական վարչությունում:

76. Այն ուսանողները, որոնք հաջողությամբ կատարել են ուսումնական տարվա պլանով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները, դեկանի ներկայացմամբ և ռեկտորի հրամանով փոխադրվում են հաջորդ կուրս:

77. Կիսամյակում գերազանցիկ է համարվում այն ուսանողը, որը տվյալ կիսամյակում ստուգարքային և քննական առարկաներից, կուրսային

աշխատանքներից (նախագծերից), պրակտիկաներից հավաքել է 86-100 միավորներ (գերազանցե գնահատականներ) :

78. Քննաշրջանի արդյունքները ուսումնասիրվում և քննարկվում են ամբիոնների, ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի, ռեկտորատի և Համալսարանի գիտխորհրդի նիստերում:

XIII. Կրեդիտների փոխանցումը

79. Ակադեմիական կրեդիտների կուտակումը և փոխանցումը կատարվում է համաձայն ,Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կանոնակարգի:

XIV. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման հսկողությունը

80. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման նկատմամբ հսկողությունն իրականացվում է ամբիոնի վարիչի, դեկանատի, ուսումնական վարչության և քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի կողմից:

81. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը ստեղծվում է ռեկտորի հրամանով և հաշվետու է ռեկտորին ու ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին:

82. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը իրավասու է դեկանի գիտությամբ ստուգելու ֆակուլտետում անցկացվող բոլոր տեսակի քննություններն ու ստուգարքները, նրանց համապատասխանությունը սույն կանոնակարգին և լսելու ուսանող(ներ)ի պատասխան(ներ)ը:

83. Քննության կամ ստուգարքի ընթացքի, դասախոսի կամ ուսանողի պարտականությունների կամ իրավունքների որևէ խախտում նկատելու դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են միջամտելու և (դեկանի օգնությամբ) կանխելու նկատված խախտումը:

84. Ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են, անմիջապես գրավոր տեղյակ պահելով բուհի ռեկտորին կան ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին, դեկանից պահանջելու քննության կամ ստուգարքի դադարեցում: Քննության (ստուգարքի)

շարունակման կամ դադարեցման և նոր քննության (ստուգարքի) անցկացման մասին որոշումը կայացվում է Համալսարանի ղեկավարության և ղեկանի կողմից:

Հավելված 1

Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության համար հատկացվող միավորները և համարժեք տոկոսները

Մասնակցության աստիճանը մասնակցության աստիճանը %	Հատկացվող միավորը	
	Դասախոսություն	Գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք
96-100	5	15
91-95	5	15
86-90	4	14
81-85	4	14
76-80	3	13
71-75	3	13
66-70	2	12
61-65	2	12
56-60	1	11
51-55	1	11
0-50	0	0

Հավելված 2

Ուսումնառության արդյունքների զգնահատման 100 -միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5-բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100- բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանցե (5)	96-100	A ⁺
«գերազանցե (5)	91-95	A
«գերազանցե (5)	86-90	A ⁻
«լավե (4)	81-85	B ⁺

«լավե (4)	76-80	B
« լավե (4)	71-75	B ⁻
«բավարարե (3)	67-70	C ⁺
«բավարարե (3)	62-66	C
«բավարարե (3)	58-61	C ⁻
«անբավարարե	0-57	D
«ստուգվածե	58-100	S
«չստուգվածե	0-57	U

Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

1. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը կազմակերպում է ուսումնական խորհրդատուների ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:

2. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն կցված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ ընթացքում:

3. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ:

Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝

- ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,

- կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,

- կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին,

2. Ուսանողն իրավունք ունի՝

- ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար ՎՊՄԻ կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,
- միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
- փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,
- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
- բակալավրի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. Տեղեկագրի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է բանասիրական ֆակուլտետում իրականացվող բակալավրի կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհիվ ուրակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված էլքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման

կիսամյակը, դասընթացին հասկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված էլքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

2. 023101.01.6 «ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

մասնագիտության տեղեկագիրք

I. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ

Պ/բ-0453 Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 1 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք) 1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի առաջին մասի դասավանդումը նպատակ ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա V-XIX դարերի հայ ազատագրական պայքարի պատմությունը,
2. կկարողանա ներկայացնել Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը
3. կկարողանա ներկայացնել հայ ազատագրական շարժման նախադրյալները, ազգային-ազատագրական շարժման գաղափարախոսության սկզբնավորումը
4. կտիրապետի հայ ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ խոր և համակողմանի գիտելիքների
5. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. V դ ազատագրական պայքարը Թեմա 2. VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը: Թեմա 3. VIII-IX դդ ազատագրական պայքարը արաբական

տիրապետության դեմ **Թեմա 4.** Հայաստանի ազատագրական ծրագրերը **Թեմա 5.** Հայ ժողովրդի ազատագրական որոնումները XVII դարի երկրորդ կեսին և XVIII դարի առաջին քառորդին **Թեմա 6.** Հովսեփ Էմինը և Հայաստանի ազատագրության նրա ծրագիրը **Թեմա 7.** Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը XVIII դարի II կեսին **Թեմա 8.** Ազատագրական պայքարը Սյունիքում և Արցախում **Թեմա 9.** Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին **Թեմա 10.** Հայ հասարակական քաղաքական հոսանքները **Թեմա 11** Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումների վերելքը XIX դ. 90-ական թթ: **Թեմա 12.** Հայկական հարցի ծագումը և նրա միջազգայնացումը: **Թեմա 13.** Ֆիդայական շարժումը: **Թեմա 14.** Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները:

Պ/բ0453 Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 2 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի երկրորդ մասի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության նոր շրջանի ազատագրական պայքարի պատմության, Հայոց Մեծ Եղեռնի, հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. իմանա Հայոց Մեծ Եղեռնի պատմությունը, կկարողանա ներկայացնել 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը
2. կկարողանա ներկայացնել մայիսյան հերոսամարտերը և հայոց պետականության վերականգնման նախադրյալները
3. կտիրապետի արցախյան շարժման և անկախ պետականության վերականգնման պատմությանը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը: **Թեմա 2.** Հայկական հարցը 1912-1914թթ.: **Թեմա 3** Հայոց Մեծ Եղեռնը: **Թեմա 4.** 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը: **Թեմա 5** 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը.

Հայաստանի հանրապետության հռչակումը: **Թեմա 6.** Հայաստանի Առաջին հանրապետությունը 1918-1820 թթ. **Թեմա 7.** Արցախյան շարժման նոր փուլը: **Թեմա 8.** Հայաստանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը: **Թեմա 9.** Հայաստանի Հանրապետության խորհրդանիշները:

ՌԼ0081 Ռուսաց լեզու - 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ձևավորել ռուսերենի իմացության այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի ուսանողների ռուսերենով հաղորդակցվելու, երկխոսություն ծավալելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

1. ռուսերենով ճիշտ կառուցել իր բանավոր խոսքը.
2. ծավալել երկխոսություն ինչպես նեղ մասնագիտական, այնպես էլ այլ ոլորտներում.
3. կիրառել ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը.
4. վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել մասնագիտական և այլ բնույթի (գեղարվեստական և ճանաչողական) տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Խաղաղության մշակույթ: ՀՀ ներքին և արտաքին քաղաքականությունը: Տեսական նյութ. Հնչյունաբանություն: Ռուսաց լեզվի հնչյունական համակարգը: ռուսերենի շեշտ; բանավոր և գրավոր խոսքի հնչերանգը:

Թեմա 2. Ռուսաց լեզուն որպես ՄԱԿ-ի աշխատանքային լեզուներից մեկը: Քերականական նյութ. Գոյականի քերականական սեռը: Ընդհանուր քերականական սեռի բառեր: Որոշյի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Մարդ: Դիմանկար: Բնավորություն: Ընտանիք: Քերականական նյութ. Որոշյի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում:

Գոյականների հոլովները:

Թեմա 4. Տուն, բնակարան, քաղաք, որում ես ապրում եմ: Քերականական նյութ. Գոյականի թիվը: Եզակի թիվ, հոգնակի թիվ: Անեզական և անհոգնական գոյականներ:

Թեմա 5. Կրթություն: Կրթության համակարգը Հայաստանում: Քերականական նյութ. Ածական անուն: Որակական, հարաբերական և ստացական ածականներ: Ածականի համեմատական աստիճանները: Ամբողջական և կրճատ ձևերը: Նրանց կիրառությունը կապակցություններում և նախադասություններում: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 6. Երիտասարդությունը 21 դարում: Քերականական նյութ. Թվական անուն: Թվականի տեսակները, ուղղագրությունը, կապակցությունները և շարահյուսական դերը: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 7. Աշխատանքի նշանակությունը մարդու կյանքում: Քերականական նյութ. Դերանուն: Դերանունների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում:

ՌԼ0081 Ռուսաց լեզու - 2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողի մոտ ձևավորելու ռուսերեն լեզվի այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի տվյալ լեզվով հաղորդակցումը, սեփական տեսակետը արտահայտելու և երկխոսություն ծավալելու նրա ունակությունը մասնագիտական և այլ ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները.
2. կտիրապետի տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգին.
3. կտիրապետի մասնագիտական տեքստի քերականական առանձնահատկություններին, կարգերին և շարահյուսական կառուցածքներին.

4. կկարողանա սեղմ ձևով ներկայացնել այս կամ այն մասնագիտական տեքստը, առանձնացնել նրանում պարունակվող հիմնական միտքը, նշել առանցքային բառերը (եզրույթները), ընդգծել տվյալ հոդվածում պարունակվող գիտական նորույթը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գիտություն և տեխնիկա: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 2. Մշակույթ և արվեստ: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Առողջություն: Հանգիստ: Սպորտ: Ժամանց: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 4. Բնություն: Բնապահպանություն: Էկոլոգիա: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Ժամանակի պարագա և տեղի պարագա: Կառավարման սկզբունքով կառուցված պարագայական կապակցություններ: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 5. ԶԼՄ-ներ և դրանց դերը ուսաց լեզվի ուսուցման գործում: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ:

Թեմա 6. Հայրենիք: Մեր հանրապետությունը: Կենսաձևը Հայաստանում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ: Կետադրություն:

Փ/բ0478 Փիլիսոփայության հիմնահարցեր (4կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ սեմինար պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական

զարգացումների արդի միտումների և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին մասնագիտական պատկերացումների ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի մասին փիլիսոփայական հայեցակարգերի ընդհանուր և տարբերակիչ առանձնահատկությունները.

2. կհասկանա ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքի և հավատի, ռացիոնալի և իռացիոնալի սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը.

3. կկարողանա վերլուծել և ամբողջական պատկերացում կազմել արդի քաղաքակրթական, քաղաքական մշակութային և մարդաբանական պատկերացումների, տեխնածին քաղաքակրթության գլոբալ հիմնախնդիրների մասին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն: Թեմա 2. Փիլիսոփայության զարգացման պատմական փուլերը: Թեմա 3. Մատերիա և կեցություն: Թեմա 4. Հոգևորի պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ: Թեմա 5. Զարգացման հիմնախնդիրը: Թեմա 6. Իմացության տեսություն: Թեմա 7. Գիտական իմացության յուրահատկությունը: Թեմա 8. Սոցիալական փիլիսոփայություն: Թեմա 9. Հասարակության սոցիալ-տնտեսական համակարգը: Թեմա 10. Հասարակության քաղաքական համակարգը: Թեմա 11. Մարդու հիմնախնդիրը փիլիսոփայության մեջ: Թեմա 12. Հասարակական գիտակցություն: Թեմա 13. Արժեքաբանության փիլիսոփայություն:

ԸՖՆ/բ0876 Մարմնակրթություն (1-4-րդ կիսամյակներ)³ (32-ական ժամ)

Կամրնտրական դասընթացներ

Կամրնտրական դասընթաց (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգաբաժնի

³ Առարկայի համար կրեդիտներ չեն սահմանվում:

OL0671 Օտար լեզու (Անգլերեն) -1

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհարստացնի ակտիվ և ներգոր բառապաշարը.
2. կսովորի անգլերեն լեզվի քերականության հատուկ բարդություն ունեցող երևույթները.
3. ձեռք կբերի անգլերեն լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Արտասանություն, ուղղախոսություն. անգլերեն լեզվի հնչյունական համակարգի ընդհանուր բնութագիրը, հնչյունների և հնչույթների արտասանական առանձնահատկությունները, նախադասության հնչերանգը: Թեմա 2. Բառապաշար, բառակազմություն. հիմնական բառակազմական միջոցներ (ածանցում, բառաբարդում, փոխակարգում): Թեմա 3. Քերականություն. խոսքի մասերի քերականական կարգերը, նախադասության շարադասությունը (ուղիղ և շրջուն): Թեմա 4. Առաջարկվող թեմաներ. ընտանիք, ընտանեկան հարաբերություններ և ավանդույթներ, իմ հետաքրքրությունները, ճանապարհորդություն, երազանքներ, իմ ապագա մասնագիտությունը, շրջակա միջավայր և նրա պահպանումը և այլն:

OL0671 Օտար լեզու (Ֆրանսերեն) - 1

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր և գրավոր խոսքի ունակություններ, ուղղախոսական-ուղղագրական հմտություններ, տեքստի հետ ինքնուրույն աշխատելու և հաղորդակցվելու կարողություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ճիշտ արտաբերել ֆրանսերենի հնչյունները, ընդհանուր պատկերացում կունենա ֆրանսերենի ուղղախոսական նորմերի մասին,
2. կկարողանա ճիշտ հնչերանգով ձևակերպել հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները. դադար, շեշտ, հիմնական հնչերանգ, մեղեդային եզրափակում, տեմպ,
3. կկարողանա ընթերցել ադապտացված տեքստեր, հաղորդակցվել ֆրանսերենով:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ֆրանսերենի հնչյունական համակարգը: Ուղղախոսական- ուղղագրական առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Ֆրանսերենի քերականության ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական առանձնահատկությունները: Թեմա 3. Հոդերի տեսակները և դրանց գործածության առանձնահատկությունները: Թեմա 4. Գոյականի քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը: Իգական սեռի և հոգնակի թվի կազմությունը: Թեմա 5 Թվական անուն : Թեմա 6. Հարցական ու ժխտական նախադասությունների կազմությունը: Թեմա 7 Ֆրանսերենի առավել գործածական նախդիրներն ու շաղկապները:

ՕԼ0671 Օտար լեզու (Գերմաներեն) – 1

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ համակարգել դպրոցում ձեռք բերած գիտելիքները գերմաներեն ձևաբանության և քերականության բնագավառներում, ինչպես նաև ընդլայնել թեմատիկ բառապաշարը, ակտիվացնել այդ բառապաշարը համապատասխան երկխոսությունների և տեքստերի վերարտադրության նպատակով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջորդ ավարտին ուսանողը.

1. գործնականում կկիրառի գերմաներենի ձևաբանական և քերականական այն կառույցները, որոնք ուսումնասիրվում են այս փուլում
2. կտիրապետի համապատասխան թեմատիկ բառապաշարին

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Եղանակավորող բայեր, սուբյեկտային և օբյեկտային բայեր:
Թեմա 2. Ածական անուն. Թեմա 3. Հոմանիշ և հականիշ բայեր: Ամենատարածված ասացվածքները գերմաներեն և հայերեն լեզուներով: Բառի բազմիմաստությունը. Թեմա 4. Ազատ թեմաների ինքնուրույն կազմում “Այսօր իմ ծննդյան օրն է”, “Իմ մասնագիտությունը”, “Գերմանիայի քաղաքները”, մի շարք բանաստեղծություններ Հ. Հայների, Վ. Գյոթերի ստեղծագործություններից:

Կամրնտրական դասընթաց (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

OL0672 Օտար լեզու (Անգլերեն) - 2

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա համակարգել նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութը՝ հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա.
2. կունենա օտար լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ.
3. կկարողանա ընկալել լսած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատել հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ուղղախոսություն, ուղղագրություն. անգլերենի արտասանական առանձնահատկությունները, տարբեր տիպի նախադասությունների հնչերանգն ու խոսքի առոգանությունը, ուղղագրական հիմնական կանոնները: Թեմա 2. Բառապաշար, բառակազմություն. վերարտադրողական և ընկալողական բառապաշարի ընդլայնում: Թեմա 3. Քերականություն. նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութի (անվանողական և բայական կարգերի) համակարգում հաղորդակցական սկզբունքի հիման վրա: Թեմա 4. Հանրամշակութային գիտելիքներ անգլախոս երկրների մշակույթի և լեզվակիր ժողովուրդների հասարակական կյանքի մասին:

OL0672 Օտար լեզու (Ֆրանսերեն) - 2

Նպատակը.

Խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերեն լեզվի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային պարզ հմտություններ, գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- * կկարողանա ճիշտ արտասանությամբ ձևակերպել նախադասությունը,
- * կկարողանա լսելով հասկանալ և վերաշարադրել տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը,
- * կկարողանա զրույց վարել անցած թեմաներով:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Սահմանական եղանակի պարզ ժամանակաձևերը: Թեմա 2. 3-րդ խմբի հիմնական անկանոն բայերը: Թեմա 3. Հրամայական եղանակի կազմությունը: Թեմա 4. Դերանվանական բայեր: Թեմա 5. Ածական անուն,

համեմատության աստիճանների կազմությունը: Թեմա 6. Դերանվանական ածականներ /ստացական, ցուցական,, անորոշ Թեմա 7. Ֆրանսերենի բառակազմական միջոցները: Գործածական նախածանցներն ու վերջածանցները:

ՕԼ0672 Օտար լեզու (Գերմաներեն) – 2

Նպատակը.

Հարստացնել ուսանողների գիտելիքները բակալավրիատի ընդհանուր կրթական մակարդակով և ուսանողների բառապաշարային և քերականական գիտելիքները հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ կարողանան արտահայտել իրենց մտքերը, առօրյա խոսակցական թեմաներով, ինչպես նաև կատարեն ազատ թարգմանություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կկարողանա ունկնդրելով ճիշտ հասկանալ բանավոր խոսքը
2. կկարողանա գրել փոխադրություն
3. կկատարի համապատասխան թարգմանություն գերմաներեն լեզվից մայրենի և հակառակը:

Նկատի է առնվում նաև ուսանողի հաղորդակցական կարողությունների զարգացումը:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Գոյականների հոլովման համակարգը և հոլովների կիրառական նշանակությունը: Թեմա 2. Բայերի ձևաբանական և իմաստաքերականական դասակարգումը: Թեմա 3. Թեմատիկ բառապաշարը ընդգրկում է “Ես ուսանող եմ”, “Սուրճի սեղանի շուրջը” (վարվելաձևը սեղանի շուրջը), “Գրադարանում”, “Տարվա եղանակները”, “Իմ սիրելի գրողը”, “Հայաստանի պատմությունից”, “Գնումներ խանութում”, “Ընկերական շրջապատում” և այլն:

Կամընտրական դասընթաց (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

ՕԼ0672 Օտար լեզու (Անգլերեն) - 3

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել հիմնարար գիտելիքներով անգլերեն լեզվի քերականության ձևաբանության և շարահյուսության բաժինների և բանավոր խոսքի հիմունքների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա համակարգել քերականական նյութը՝ հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա.

2. կունենա օտար լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ.

3. կկարողանա ընկալել լսած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատել հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից:

Բովանդակությունը

Թեմա 1 – Մակբայների համեմատության աստիճանը, Ածականների համեմատության աստիճանը: Թեմա 2 – Անգլերեն լեզվի ժամանակաձևերի ուսումնասիրություն, Ներկա և անցյալ վաղակատար ժամանակաձևեր: Թեմա 3 – Միացյալ թագավորություն, աշխարհագրական բառապաշար, լրացուցիչ տեղեկություններ Մեծ Բրիտանիայի Միացյալ Թագավորության մասին: Թեմա 4 – Հոդերի կիրառությունը հատուկ անունների հետ, գոյականական ածանցներ:

OL0673 Օտար լեզու (Ֆրանսերեն) - 3

Նպատակը.

Ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ ֆրանսերենի բառապաշարի և քերականության վերաբերյալ ունեցած գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, ընկալել, վերարտադրել և թարգմանել ընդհանուր հաղորդակցական նշանակության տեքստեր.

2. կկարողանա ֆրանսերեն լեզվով հաղորդակցվելառօրյա թեմաների շուրջ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սահմանական եղանակի հիմնական բաղադրյալ ժամանակաձևերի կազմությունն ու գործածությունը: Թեմա 2. Ժամանակների համաձայնեցումը: Թեմա 3.: Անդեմ բայեր ու արտահայտություններ : Թեմա 4. Դերանունների հիմնական տեսակները (ստացական, ցուցական, անորոշ, հարաբերական), դրանց քերականական կարգերի բնութագիրը: Թեմա 5. Մակբայների տեսակներն ու քերականական կարգերը:

OL0672 Օտար լեզու (Գերմաներեն) – 3

Նպատակը.

Զարգացնել ուսանողների գիտելիքները լեզվի կառուցվածքի, առանձնահատկությունների, խոսքամասային ձևերի մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կկարողանա կառուցել հստակ ու սահուն խոսք՝ ճիշտ կիրառելով գերմաներեն լեզվի ժամանակաձևերը
2. կկարողանա գրել շարադրություն
3. կկատարի համեմատաբար բարդ թարգմանություններ գերմաներեն լեզվից մայրենի և հակառակը:

Բովանդակություն

Թեմա 1- Շեշտադրություն, ուղղագրություն, բառեր և քերականություն

Թեմա2- Հոդը, գործածությունը, բայ, հրամայական եղանակ, բառեր, շարադասություն:

Թեմա 3- Ֆոնետիկական վարժություններ, օժանդակ բայերի գործածությունը որպես ինքնուրույն բայեր, հարցական նախադաս. շարադասությունը, վարժություններ և տեքստ:

Թեմա 4 - Ընթերցանության օրենքները, գոյական հոլովումը, դերանուն, բառակազմություն, արտասանություն, բառապաշարի ուսուցում: Գրավոր և բանավոր վարժություններ:

Օտար լեզու –(ռուսերեն) - 3

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի կատարելագործել և խորացնել ռուսերենի իմացությունը մասնագիտական ոլորտում, կազրգացնի ուսանողների մասնագիտական ոլորտում ռուսերենով հաղորդակցվելու, երկխոսություն ծավալելու և մասնագիտական տեքստեր, զեկույցներ, կոնսպեկտներ և գիտական հոդվածներ կատարելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

1. ռուսերենով ճիշտ կառուցել իր բանավոր խոսքը մասնագիտական ոլորտում
2. ծավալել երկխոսություն ինչպես նեղ մասնագիտական, այնպես էլ այլ հարակից ոլորտներում.
3. կիրառել ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը գիտական բնույթի տեքստեր կազմելիս.
4. կկարողանա վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել մասնագիտական և այլ հարակից բնույթի տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գիտական հասկացության և եզրույթի սահմանում: Թեմա 2. Կապակցված տեքստի կազմության լեզվական միջոցները: Թեմա 3. Առարկաների և երևույթների միջև կախվածության բնութագիրը: Թեմա 4. Հատուկ, աշխարհագրական անվանումների թարգմանության առանձնահատկությունները: Թեմա 5. Գիտատեխնիկական և հասարակական-քաղաքական եզրույթների թարգմանության առանձնահատկությունները: Թեմա 6. Երևույթների և նյութերի համեմատության լեզվական արտահայտությունները: Թեմա 7. Գործարար գրարություն: Թեմա 8. Գիտական գրականության հետ աշխատանքի հմտությունների ձևավորում: Թեմա 9. Ուսանողական գիտական աշխատանք: Գիտական ոճի խոսքային առանձնահատկությունները:

Կամրնտրական դասընթաց (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Փ/բ-1238 Մշակութաբանություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդակից դարձնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման ընթացքին և առանձին իրողություններին, ներկայացնել համաշխարհային մշակույթի պատմությունը և վերջինիս համատեքստում հայ ազգային մշակույթի զարգացման առանձնահատկությունները, ուսանողին զինել համապատասխան մեթոդիկայով՝ ճանանչելու, վերլուծելու և գնահատելու մշակութային առանձին երևույթներ, օգնել մշակելու գնահատման ազգային, անհատական և համամարդկային չափանիշներ, ինչպես նաև դրսևորել ինքնուրույն մոտեցումներ մշակույթի և նրա առանձին դրսևորումների նկատմամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է իմանա

- մշակույթի բնորոշումը, ծագումը, զարգացման օրինաչափությունները, նյութական և հոգևոր մշակույթների առանձնահատկությունները, մշակույթի նեղ և լայն առումները:

Պետք է կարողանա

- ինքնուրույն տարբերակել հոգևոր և նյութական մշակույթները, նկատել նրանց փոխադարձ անցումները և տարրերի փոխներթափանցումները
- ընտրել մշակութային իրողությունների գնահատման չափանիշները
- ճանաչել մշակույթի զարգացման օրինաչափությունները
- մշակույթի առանձին դրսևորումները պատկերացնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման համատեքստում
- ճանաչել և առանձնացնել լոկալ մշակույթների տիպերը (ըստ տարածքի, ժամանակաշրջանի, ազգայինի և մշակույթի տվյալ տիպի)

Պետք է տիրապետի

մշակութաբանության հետազոտական-վերլուծական հինգ մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մշակութաբանության առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրության շրջանակները: Թեմա 2. Մշակույթի բնորոշումը: Թեմա 3. Մշակույթի գործառույթները: Թեմա 4. Մշակույթի լեզուն և կառուցվածքը: Ազգային և համամարդկային մշակույթ: Թեմա 5. Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: Թեմա 6. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: Թեմա 7. Բնություն և մշակույթ: Թեմա 8. Հասարակություն և մշակույթ: Թեմա 9. Քաղաքակրթություն և մշակույթ: Արդի տեսությունները:

Փ/բ-0475 Տրամաբանություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակը մտածողության օրենքների և օրինաչափությունների, մտքի քերականության կանոնների յուրացումն ու ճիշտ օգտագործման շնորհիվ, գիտելիքների միջոցով նոր գիտելիքների, այլև ստանալն ու յուրացնելն է ոչ միայն մտածողության, այլև դրա շնորհիվ իրականության մասին ընդհանրապես: Այս իմաստով անհրաժեշտ է և պարտադիր:

Տրամաբանություն գիտության նպատակն է ցույց տալ. թե ինչպես շաղկապել մտքերը, որպեսզի ճշմարիտ նախադրյալներից ստանանք ճշմարիտ եզրակացություն: Փաստորեն տրամաբանությունը մտքի քերականությունն է: Ահա թե ինչու դպրոցում և բուհում դասավանդվող առարկաների դասավանդման և յուրացման մակարդակը պայմանավորված է դասավանդողի տրամաբանական պատրաստվածությամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է կարողանա տիրապետել տրամաբանության օրենքների, կատեգորիալ ապարատի և մեթոդների կիրառման շնորհիվ նյութականի իդեալականացման, օբյեկտիվը սուբյեկտիվացնելու և սուբյեկտիվն էլ օբյեկտիվացնելու հիմնական սկզբունքներին:

Պետք է իմանա տվյալ գիտության օրենքները, կատեգորիալ ապարատը և մեթոդները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տրամաբանությունը որպես գիտություն: Թեմա 2. Հասկացությունը որպես մտքի ձև: Թեմա 3. Դատողությունը որպես մտքի ձև: Թեմա 4. Տրամաբանության օրենքները և մեթոդները: Թեմա 5. Մտահանգում: Անհրաժեշտ և ճշմարտանման մտահանգումներ: Թեմա 6. Ապացուցում և հերքում:

Հ/բ-0304 Սոցիոլոգիա

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել սոցիոլոգիայի պատմական անհրաժեշտության, հասարակության համար ունեցած դերի, սոցիոլոգիական աշխարհայացքի բազմազանության և բազմաձևության մասին

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սոցիոլոգիան իբրև գիտություն

1. Սոցիոլոգիայի ձևավորման նախադրյալները:
2. Սոցիոլոգիական գիտելիքի կառուցվածքը:
3. Սոցիոլոգիայի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան, մեթոդները, ֆունկցիաները:
4. Սոցիոլոգիական հետազոտության մեթոդները:
5. Սոցիոլոգիան հասարակական գիտությունների համակարգում:

Թեմա 2. Հասարակություն

1. Հասարակության պատմական ձևեր և տիպաբանական հիմքեր:
2. Հասարակության զարգացումը մեկնաբանող մոտեցումներ:
 - 2.1. Հասարակությունն իբրև համակարգ:

Թեմա 3. Մշակույթ

1. <<Մշակույթ>> հասկացությունը, տարրերը, տեսակները:
2. Սոցիոմշակութային փոփոխություններ:

Թեմա 4. Սոցիալականացում

1. Ընդհանուր հասկացություն, տեսակներ:
2. Առաջնային սոցիալականացումը մեկնաբանող մոտեցումներ:
3. Սոցիալականացման հիմնական ազենտները:
4. Շեղվող վարք:

Թեմա 5. Հասարակության սոցիալական կառուցվածքը

1. Սոցիալական խմբեր և կազմակերպություններ:
2. Սոցիալական ինստիտուտներ. ընտանիքի ինստիտուտը:

Թեմա 6. Սոցիալական ստրատիֆիկացիա

1. Սոցիալական անհավասարություն, սոցիալական մոբիլություն, ստրատիֆիկացիոն դիրքեր, միջին դաս:
2. Ստրատիֆիկացիոն համակարգեր:
3. Սոցիալական ստրատիֆիկացիան մեկնաբանող դասական մոտեցումներ:
Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է իմանա

1.Տեսական գիտելիքներ

- ✓ Սոցիոլոգիայի առաջացման պատմական անհրաժեշտության, վերջինիս ուսումնասիրման օբյեկտի, առարկայի, ֆունկցիաների, հիմնական խնդիրների, սոցիոլոգիական գիտելիքի բազմամակարդակ կառուցվածքի վերաբերյալ,
- ✓ Հասարակության պատմական տիպերի, զարգացման օրինաչափությունների, հիմնական ընդհանրությունների եւ տարբերությունների, համակարգային մոտեցման, հասարակության իբրեւ համակարգի՝ բազմամակարդակ կառուցվածքում գործառնող եւ փոխկախված տարրերի (անհատը՝ սոցիալական գործողություն կատարելու տեսանկյունից, խմբեր, կազմակերպություններ, ինստիտուտներ) վերաբերյալ,
- ✓ Հասարակության վերահսկողության մեխանիզմների, դրանց փոխապայմանավորվածության վերաբերյալ,
- ✓ Հասարակության ստրատիֆիկացիոն կառուցվածքի(շերտավորման), այն մեկնաբանող մոտեցումների, հիմնական շերտերի բնութագրի, մոբիլության, վերջինիս տեսակների, ըստ մոբիլության «բաց եւ «փակե հասարակությունների մեկնաբանման վերաբերյալ, գլոբալացման, վերջինս մեկնաբանող մոտեցումների եւ հիմնական տեսությունների (*իմպերիալիզմ (Հոբսոն), կախվածության տեսություն (Ֆրանկ), համաշխարհային համակարգի տեսություն (Վալերշտայն), ցանցային տեսություն (Կաստելնո)*), հոմմեական ակումբի, գլոբալ եւ գլոբալացնող ռիսկերի, ռիսկի հասարակության գաղափարի, գլոբալացման հիմնական գործիքների, աշխատուժի, տեխնոլոգիաների, կապիտալի հոսքերի, Մալթոսականության, Համահնչյունայնացման խնդրի, համաշխարհային հասարակության աճող բարդացման վերաբերյալ:
- ✓ Կիրառական սոցիոլոգիայի զարգացման պատմության, սոցիոլոգիական հետազոտության նախապատրաստման, անցկացման մշակման, ընդհանրացման ձևերի, հետազոտության հիմնական մեթոդների վերաբերյալ:

Բուն մասնագիտական գործնական կարողություններ

- ✓ Վերլուծելու, սինթեզելու,
- ✓ Կազմակերպելու, պլանավորելու,
- ✓ Քննադատության, ինքնաքննադատության,
- ✓ Տեղեկատվության կառավարման,
- ✓ Նոր տեղեկատվությունը համապատասխան համատեքստում ընկալելու, մեկնաբանելու
- ✓ Բազմաձևության, բազմամշակութայնության ընդունման,
- ✓ Նոր գաղափարներ առաջադրելու
- ✓ Յուրացված գիտելիքը տրամաբանորեն եւ հետետրականորեն ներկայացնելու,
- ✓ Առարկայի մեթոդները եւ տեխնոլոգիաները ճիշտ օգտագործելու,
- ✓ Տվյալ առարկայական ոլորտում հետազոտությունների արդյունքները գնահատելու կարողություններ:

Կամընտրական դասընթաց (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Փ/բ-0479 Իրավագիտություն

Նպատակը.

Իրավագիտություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ իրավունքի և պետության ծագման, սոցիալական նորմերի հետ իրավանորմերի հարաբերակցության, պետության ձևի, կառուցվածքի, կառավարման ձևի, իրավունքի համակարգի, իրավահարաբերությունների, իրավունքի տարբեր ճյուղերի, այդ թվում սահմանադրական իրավունքի, ընտանեկան իրավունքի, միջազգային իրավունքի վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է իմանա

- Իրավագիտության ուսումնասիրության օբյեկտը և առարկան: Պետության հասկացությունը և էությունը: Իրավական պետությունը և նրա հիմնական բնութագրերը: Պետության տիպերը և ձևերը: Պետության մեխանիզմը: Պետության գործառույթները: Պետությունը հասարակության քաղաքական համակարգում: Իրավունքի հասկացությունն ու էությունը: Իրավունքի ձևերը (աղբյուրները): Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում: Իրավագիտակցություն: Իրավունքի սկզբունքները և գործառույթները: Իրավունքի նորմ: Նորմատիվ իրավական ակտերը և նրանց համակարգումը: Իրավունքի նորմի մեկնաբանումը: Իրավունքի իրացումը: Իրավական հարաբերություններ: Իրավաչափ վարքագիծ և իրավախախտում: Իրավաբանական պատասխանատվություն: Իրավունքի համակարգը: Օրինականություն և իրավակարգ:

Պետք է կարողանա

- հստակ պատկերացնել պետության և իրավունքի ծագման ընդհանուր օրինաչափությունները գործառույթները
- ինքնուրույն կողմնորոշվել տարբեր տեսակետներում
- որոշ տեսական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ

Պետք է տիրապետի

- իրավագիտության կարևորագույն ինդիքներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին
- բուհում իրավագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին
- բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների
- գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Պետության և իրավունքի առաջացումը: Թեմա 2. Պետության էությունը, գործառույթները և ձևերը: Թեմա 3. Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում: Թեմա 4. Սոցիալական նորմերի հասկացությունը և տեսակները: Թեմա 5. Իրավունքը և իրավագիտակցությունը: Թեմա 6. Օրինականությունը և իրավակարգը: Թեմա 7. Իրավունքի համակարգը: Թեմա 8. Իրավական պետություն: Թեմա 9. Սահմանադրական իրավունք: Թեմա 10. Սահմանադրական կարգ հասկացությունը:

S/բ1255 Տնտեսագիտություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տնտեսագիտության մեթոդաբանության, շուկայական տնտեսության բովանդակության, սեփականատիրական հարաբերությունների, միկրոտնտեսական և մակրոտնտեսական զարգացման օրինաչափությունների, պետական բյուջեի ու պետության տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության բարձրացման մասին պատկերացումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. պատկերացում կունենա շուկայական տնտեսության բնույթի, կատեգորիաների, զարգացման հիմնական օրինաչափությունների մասին.

2. կիմանա տնտեսագիտական գիտելիքների դերն ու գործառույթները տնտեսության տարբեր ոլորտներում.

3. կկարողանա ճիշտ ներկայացնել մարդ-տնտեսություն-տնտեսական քաղաքականություն փոխհարաբերությունները.

4. կիմանա առարկայի կարևորությունը հասարակական տնտեսական հարաբերությունների բնագավառում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Ուսումնասիրման առարկան և մեթոդները: Թեմա 2. Ապրանքային արտադրություն: Ապրանք և փող: Թեմա 3. Շուկայական տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: Թեմա 4. Տնտեսական համակարգեր: Տիպերը և մոդելները: Թեմա 5. Ֆիրման շուկայական հարաբերությունների համակարգում: Թեմա 6. Ձեռնարկատիրական կապիտալի ձևավորումը: Թեմա 7. Ծախքերի տեսությունը: Արտադրություն և ծախքեր: Թեմա 8. Շահույթ և շահութաբերություն: Ձեռնարկատիրական եկամուտ և աշխատավարձ: Թեմա 9. Ագրո-արդյունաբերական համալիր: Ռենտայի տեսություն: Թեմա 10. Կուտակում, սպառում և խնայողություն: Թեմա 11. Տնտեսական աճ: Տնտեսական զարգացման փուլայնությունը: Թեմա 12. Ինֆլյացիա և գործազրկություն: Թեմա 13. Դրամավարկային համակարգի էությունը: Բանկեր: Թեմա 14. Ֆինանսական համակարգ և ֆինանսական քաղաքականություն: Թեմա 15. Պետության սոցիալ-տնտեսական քաղաքականությունը: Թեմա 16. Համաշխարհային տնտեսությունը և զարգացման օրինաչափությունները: Միջազգային արժույթային և ֆինանսական համակարգեր:

Փ/բ-0476 Քաղաքագիտություն

Նպատակը.

- Ուսանողին տալ գիտելիքներ քաղաքականության, նրա էության, քաղաքական համակարգի, պետության և այլ հիմնախնդիրների վերաբերյալ:
- Խորացնել և ընդլայնել գիտելիքները քաղաքական սուբյեկտների նրանց գործառույթների վերաբերյալ:

- Նախապատրաստել ուսանողին քաղաքականության մեջ տեսականորեն որոշ հարցերի վերաբերյալ ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կհմանա քաղաքագիտության ուսումնասիրման օբյեկտը, կատեգորիալ համակարգը, հետազոտության մեթոդները, քաղաքագիտության ֆունկցիաները, քաղաքագիտության և հասարակական մյուս գիտությունների կապը, համաշխարհային քաղաքական մտքի պարբերացման սկզբունքները:

Կկարողանա հստակորեն պատկերացում կազմելու քաղաքականության, նրա էության ու կառուցվածքի վերաբերյալ, կատարել վերլուծություններ, համեմատություններ քաղաքագիտության բոլոր հարցերի վերաբերյալ, նորացնել և փոխանցել մասնագիտական գիտելիքը, նոր գաղափարներ առաջ քաշի, աշխատի թիմում:

Կտիրապետի քաղաքագիտություն առարկայի կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին, Բուհում հասարակագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին, Գնահատման գործիքների կիրառելու հմտությամբ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Քաղաքագիտության առարկան, խնդիրները: Թեմա 2 Քաղաքականության սուբյեկտի էությունը և ձևերը: Թեմա 3. Հասարակության իրավաքաղաքական համակարգը, նրա տիպերը: Թեմա 4. Պետություն, նրա տիպերը և ձևերը: Թեմա 5. Քաղաքական իշխանություն: Թեմա 6. Հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններ: Թեմա 7. Անցումային հասարակության քաղաքական համակարգը: Թեմա 8. Քաղաքական գործընթացներ և կոնֆլիկտներ: Թեմա 9. Քաղաքական մշակույթ, ձևերը և ֆունկցիաները: Թեմա 10. Մարդու դերը քաղաքականության մեջ:

II Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ **ԻՏՄՄ/բ-1366 Համակարգչից օգտվելու հմտություններ (2 կրեդիտ)**

Շաբաթական 2 ժամ (8 ժամ դասախոսություն և 24 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողին ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին և աշխատանքի հիմնական սկզբունքներին: Ուսանողի մոտ ձևավորել համակարգչից օգտվելու հիմնական հմտությունները: Ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ ծրագրային և ինֆորմացիոն ապահովման մասին, ինչպես նաև ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհասկանա համակարգչի կառուցվածքի և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.

2. կիմանա, թե ինչ է օպերացիոն համակարգը, բազմախնդրայնությունը, որոնք են տեքստային և գրաֆիկական խմբագիրների աշխատանքների սկզբունքների տարբերությունը, Windows օպերացիոն համակարգի և Word, Excel, PowerPoint ծրագրերի հետ աշխատելու հիմնական սկզբունքները.

3. կկարողանա ինքնուրույն կատարել իր թղթավարությունը (կուրսային, ավարտական աշխատանքներ, հաշվարկների կատարում, զեկուցումների համար սլայդների պատրաստում և այլն):

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Գաղափար ինֆորմացիայի մասին: Ինֆորմացիայի չափի միավորները: Թեմա 2. Հաշվողական տեխնիկայի էվոլյուցիան: Պրոցեսոր: Թեմա 3. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: Թեմա 4. Ներքին և արտաքին հիշողություն: Թեմա 5. MS Office ծրագրային համակարգը (MS Word, Excel ծրագրեր):

ՀՖՂ/բ-0875Քաղպաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն և 14 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացների նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ԱԻ-ում (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, հրդեհներ, արտադրական և տրանսպորտային վթարներ, թունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահանում և այլն) և պատերազմական պայմաններում պաշտպանվելու ձևերին և մեթոդներին, նաև փրկարարական աշխատանքների ծավալներին, բովանդակությանը և կատարմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա ստեղծված ԱԻ-ում և պատերազմական պայմաններում ժամանակին և ճիշտ իրականացնել պաշտպանվելու ձևերն ու մեթոդները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. ԱԻ-ի նախարարության կառուցվածքը և խնդիրները: Թեմա 2. ԱԻ-ները, նրանց բնութագրերը և կանխարգելման միջոցառումները: Թեմա 3. Բնակչության գործողությունները ահաբեկչությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: Թեմա 4. Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: Թեմա 5. Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը ԱԻ-ների և պատերազմի ժամանակ: Թեմա 6. ԱԻ-ի և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: Թեմա 7. Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը ԱԻ-ի և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը:

ԲԱ/Բ-0913Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բնապահպանական աշխարհայացք՝ ուսանողներին ծանոթացնելով բնապահպանություն գիտության պատմությանը, բնական համակարգերի կազմավորման, գործունեության հիմունքներին,

բնություն-հասարակություն համակարգում բնապահպանության
հիմնախնդիրներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա բնապահպանության՝ որպես գիտության ձևավորման, կենդանիների և բույսերի էկոլոգիայի, էկոհամակարգի, կենսացենոզի և նոոսֆերայի ուսմունքների, մարդկության կայուն զարգացման սկզբունքների մասին.

2. կհասկանա բնական և անթրոպոգեն էկոհամակարգերի զարգացման ընդհանուր սկզբունքները և օրինաչափությունները.

3. կկարողանա վերլուծել էկոլոգիական վիճակը և գալ համապատասխան եզրակացությունների, կատարել ջրի, հողի և օդի ֆիզիկական, քիմիական և կենսաբանական անալիզներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բնապահպանությունը և նրա կայացման պատմությունը: Թեմա 2. Օրգանիզմի և միջավայրի միջև փոխազդեցությունները: Թեմա 3. Պոպուլյացիաների էկոլոգիա: Թեմա 4. Համակեցություններ: Թեմա 5. Նյութերի երկրաբանական և կենսաբանական շրջապտույտը: Թեմա 6. Կենսոլորտ: Թեմա 7. Կենսոլորտի էվոլյուցիայի հիմնական ուղղությունները: Թեմա 8. Կենսոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցությունները: Թեմա 9. Անթրոպոգեն ազդեցությունները մթնոլորտի և կլիմայի վրա: Թեմա 10. Անթրոպոգեն ազդեցությունները ջրոլորտի վրա: Թեմա 11. Անթրոպոգեն ազդեցությունները լիթոսֆերայի վրա: Թեմա 12. Անթրոպոգեն ազդեցությունները համակեցությունների վրա: Թեմա 13. Կենսոլորտի վրա ազդեցության հատուկ ձևեր: Թեմա 14. Բնության պահպանության և ռացիոնալ բնօգտագործման հիմնական սկզբունքները: Թեմա 15. Էկոլոգիան և մարդու առողջությունը: Թեմա 16. Էկոլոգիա և տնտեսագիտություն: Թեմա 17. Բնության պահպանություն և գլոբալիզացիա:

Կամընտրական դասընթաց

Կամընտրական դասընթաց (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական աշխատանք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում

Նպատակը.

1. Անհրաժեշտ հիմնություններ և կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին և մինչբժշկական օգնություն ցույց տալու վերաբերյալ
2. Տուժածի վիճակի վերահսկում
3. Տուժվածի և հիվանդի խնամքի կանոնների յուրացում

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է իմանա.

- Հիվանդությունների առաջացման պատճառները և կանխարգելիչ միջոցառումները
 - Արտակարգ իրավիճակներում կողմնորոշված և ճիշտ բուժօգնություն կազմակերպելու կանոնները
- Առողջ ապրելակերպի կանոնները

պետք է կարողանա.

- ✓ Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում:
- ✓ Տիրապետի առաջին օգնության կազմակերպման կանոններին
- ✓ Կատարել ստամոքսի լվացում, վիրակապում, բեկակալների տեղադրում, հոգնա,
- ✓ Ջերմաչափում, պուլսի որոշում, զ/ճ չափում
- ✓ Այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում
- ✓ Առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժվածի մոտ
- ✓ Լարանի ճիշտ տեղադրում

պետք է տիրապետի.

- ✓ Կարողանա գիտական հարցերի վերբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
- ✓ Տիրապետի Առողջ ապրելակերպի կանոններին
- ✓ Տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում և կենցաղում ճիշտ, գրագետ, արագ բուժօգնություն կազմակերպելու կանոններին
- ✓ Տիրապետի հիգիենայի կանոններին
- ✓ Տիրապետի հիվանդի/ տուժվածի/ խնամքի կանոններին :

Բովանդակություն

Թեմա 1. Օրգանիզմի հիմնական օրգան համակարգերի կառուցվածքը և ֆունկցիան: Հասկացություն հիվանդության մասին: Դեղանյութեր: Դեղանյութերի

ներմուծման եղանակները: Մարմնի ջերմության չափում: Պուլսի որոշում: Թեմա 2. Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Արյան շրջանառության վրա ազդող միջոցներ: ՋՃ չափումը: Թեմա 3. Շնչառական համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Շնչառության հաճախականության որոշումը: Թեմա 4. Մարսողական համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Ստամոքսի լվացում: Հոգնա: Թեմա 5. Միզասեռական համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Թեմա 6. Կենցաղային թունավորումներ: Առաջին բուժօգնության կազմակերպումը: Թեմա 7. Վնասվածքներ: Այրվածքներ: Ջերմային խանգարումներ: Ջրահեղձում: Առաջին բուժօգնության կազմակերպումը: Թեմա 8. Արյունահոսություններ: Դադարեցման եղանակները: Ռեզուս գործոն, արյան խմբեր: Թեմա 9. Վերքային ինֆեկցիա: Ինֆեկցիոն հիվանդություններ: Հականեխություն և աննեխություն: Վիրակապություններ: Թեմա 10. Կլինիկական մահ: Վերակենդանացման միջոցառումներ: Հասկացություն վնասվածքային շոկի մասին: ՄԻԱՎ_ՋԻԱՀ: Տուբերկուլյոզ: Առողջ ապրելակերպի կանոնները :

Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն

Նպատակը.

Անհրաժեշտ հիմնություններ և կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին և մինչբժշկական օգնություն ցույց տալու վերաբերյալ

2. Տուժածի վիճակի վերահսկում
 3. Տուժվածի և հիվանդի խնամքի կանոնների յուրացում
- Կրթական արդյունքները.*

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է իմանա.

- Տուժածի վիճակը վերահսկելու կանոնները
- Հիվանդությունների առաջացման պատճառները և կանխարգելիչ միջոցառումները
- Արտակարգ իրավիճակներում կողմնորոշված և ճիշտ բուժօգնություն կազմակերպելու կանոնները

պետք է կարողանա.

- ✓ Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում:
- ✓ Տիրապետի առաջին օգնության կազմակերպման կանոններին
- ✓ Կատարել վիրակապում, լարանի տեղադրում, բեկակալների տեղադրում
- ✓ Կատարել ստամոքսի լվացում, հոգնա,
- ✓ Ջերմաչափում, պուլսի որոշում, զ/Ճ չափում
- ✓ Այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում
- ✓ Առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժվածի մոտ

Տուժածի տեղափոխում

պետք է տիրապետի.

- ✓ Կարողանա գիտական հարցերի վերբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
- ✓ Տիրապետի Առողջ ապրելակերպի կանոններին
- ✓ Տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում և կենցաղում ճիշտ, գրագետ, արագ բուժզննություն կազմակերպելու կանոններին
- ✓ Տիրապետի հիգիենայի պահպանման կանոններին
- ✓ Տիրապետի տուժվածի խնամքի կանոններին

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Հասկացություն հիվանդության մասին: Հիվանդի քննության մեթոդները:
Թեմա 2. Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդություններ: Թեմա 3. Շնչառական համակարգի հիվանդություններ: Թեմա 4. Մարսողական համակարգի հիվանդություններ: Թեմա 5. Թունավորումներ: Թեմա 6. Վնասվածքներ: Թեմա 7. Ջերմային խանգարումներ: Թեմա 8. Արյունահոսություն: Թեմա 9. Վիրակապություններ: Վերակենդանացման միջոցառումներ: Թեմա 10. Առողջ ապրելակերպի կանոնները: Սեռավարակներ: Անվտանգ սեռական կապեր: Պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ: Ինֆեկցիոն հիվանդություններ:

III Ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ
Հ/բ-0001 Լեզվաբանության հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,375 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ,Լեզվաբանության հիմունքներե հասկացության գիտակարգային սահմանները, գիտակարգի ժամանակակից ընկալումները, ուսումնասիրության առարկան, տեսական և գործնական նշանակությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա ներածական գիտելիքներ ժամանակակից լեզվաբանությունից և կկարողանա կիրառել դրանք,

2. կկարողանա ընկալել խոսքային կառույցի լեզվական կաղապարները, վերլուծել, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,
3. ունակ կլինի հասկանալու և ներածական դասընթացի սահմաններում գնահատելու լեզվաբանական հիմնախնդիրները,
4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Լեզվաբանության հիմունքներ՝ որպես բնասպիրական հիմնային գիտակարգ. առարկան, խնդիրները: Թեմա 2. Լեզվաբանության և մյուս գիտակարգերի հարաբերակցությունը: Թեմա 3. Լեզվի բնութագիրը՝ տարբեր հայեցակետերով. Լեզուն՝ որպես գործ և որպես գործունեություն, որպես համակարգ և որպես կառուցվածք: Թեմա 4. Լեզվի գործառույթները: Տեղեկություն լեզվաբանական մեթոդների մասին: Թեմա 5. Ժամանակային հայեցակետեր և լեզվաբանական գիտակարգեր: Թեմա 6. Տեղեկություն միջգիտակարգերի վերաբերյալ: Թեմա 7. Լեզվաբանության բաժիններն ու ճյուղերը: Թեմա 8. Լեզվի ծագման տեսությունները: Թեմա 9. Աշխարհի լեզուների դասակարգման սկզբունքները. լեզուների տիպաբանական և ծագումնաբանական դասակարգումները:

Հ/բ-0001 Ընդհանուր լեզվաբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,769 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 40 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ընդհանուր լեզվաբանության առանցքային հայեցակարգերը՝ լեզվաբանության պատմության շրջափուլերի կազմավորման վրա էական ազդեցություն թողած լեզվաբանների ուսմունքների մեկնությամբ, համապատասխան նյութերը մատուցելիս ուսանողի ուշադրությունը հրավիրել այդ խնդրում հայ լեզվաբանների ունեցած դերի վրա: Կարևոր է գիտակցել տալ լեզվաբանության պարբերացման տարբեր փուլերի ներքին տրամաբանությունն ու փոխկապակցվածությունը, գիտությունների զարգացման գորութենությունն ու սրանով պայմանավորված՝ միջգիտակարգերի առաջացումը և դրանց աղերսները: Այս ամենի նպատակն էլ լինելու է ուսանողին պրպտումների մղելը՝ ընդհուպ մինչև նրա մեջ լեզվաբանությունը կյանքի հետ

կապելու հմտության ձևավորումը: Սա էլ կօգնի ուսանողին՝ ինչ-որ առումով լեզվաբանական հոտառության ձեռքբերմանը, նույնիսկ այս գիտության մեջ հեռանկարային կանխատեսումների հասնելուն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ԳԻՏԵՆԱ՝

- ա) լեզվաբանական ուսմունքների պատմությունը և դրանց տիպաբանությունը, լեզվաբանության պարբերացման սկզբունքները և նորագույն պարբերացումը,
- բ) լեզվի գոյամակարդակների և ստորակարգային մակարդակների հարաբերակցությունը, լեզուների համակարգային և կառուցվածքային օրինաչափությունները,
- գ) լեզուների ծագումնաբանական և տիպաբանական առանձնահատկությունները,
- դ) լեզվական համակարգերի և ենթահամակարգերի հարաբերակցությունը, լեզվի բնութագիրը՝ տարբեր հայեցակետերով,
- ե) լեզվի նշանային բնույթը, լեզվական գոյամակարդակների նշանային բաղադրությունը՝ ըստ նշանակյալ / նշանակիչ բևեռների և դրանք կամրջող նշանակման հոգեկան պահի,
- զ) լեզվական և արտալեզվական ոլորտների հարաբերակցությունը, դրանց նշանային պայմանավորվածությունը,
 - է) լեզվաբանության մեջ գործադրվող մեթոդները՝ ըստ ընդհանուր տրամաբանական, բուն լեզվաբանական և միջգիտակարգային շերտավորումների:

- ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝

- ա) հիմնավորել և իմաստավորել 5.1 կետում նշված ողջ իմացական պաշարը,
- բ) կատարել հետազոտական աշխատանք՝ կիրառելով անհրաժեշտ մեթոդ(ներ),
- գ) գնահատել լեզվական հորինվածքը՝ բոլոր գոյաձևերի, գոյամակարդակների և ոլորտների բեկմամբ:

- ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

- ա) լեզվաբանական ուսմունքներին,
- բ) լեզվաբանության պատմության պարբերացման տեսություններին,
- գ) լեզվաբանական ուսումնասիրությունների մեթոդաբանությանը,
- դ) լեզվաբանական քննություն կատարելու պահանջներին,
- ե) լեզվի ծագման տեսություններին,
- զ) աշխարհի լեզուների դասակարգման սկզբունքներին,
- է) լեզվաբանական միջգիտակարգերին,
- ը) լեզվական միավորների և հարաբերությունների կադապարման սկզբունքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Ընդհանուր լեզվաբանության տեղը լեզվաբանական, բանասիրական, նշանագիտական, իմաստասիրական գիտությունների համակարգում: Թեմա 3. Լեզվաբանության պատմության պարբերացումը: Թեմա 4. Վիլհելմ ֆոն Հումբոլդտի տրամախոսական միաչափությունը և լեզվաբանության՝ որպես ինքնուրույն գիտության հիմնադրումը. լեզվաբանության կազմավորման համադրական շրջանը: Թեմա 5. Ֆ. դը Մոսյուրի համակարգային–վերլուծական լեզվաբանության շրջանը (երկչափ սկզբունք): Թեմա 6. Լեզվաբանության պատմության նորագույն փուլը.

բազմաչափ սկզբունք. Է. Աթայանի գերհամարադրական լեզվաբանությունը: Թեմա 7. Լեզվի գոյամակարդակների ըմբռնումը. լեզվի տրամաբանական, հոգեբանական և նյութական շերտերի հարաբերակցությունը: Թեմա 8. Լեզվի գոյամակարդակների և ստորակարգային մակարդակների հարաբերակցությունը: Թեմա 9. Կադապար և հանրույթ: Թեմա 10. Լեզվի ստորակարգային մակարդակների վերանայման անհրաժեշտությունը՝ նորագույն լեզվաբանության լույսի ներքո: Թեմա 11. Համամակարդակայնության խնդիրը: Թեմա 12. Հիմնային, շարային և վերասացական մակարդակների և մակարդակային հասկացությունների, պատկերացումների ու միավորների հարաբերակցության խնդիրը: Թեմա 13. Ներքին և արտաքին լեզվաբանություն: Թեմա 14. Գերլեզվաբանությունը և նրա բաժինները: Թեմա 15. Միջլեզվաբանական գիտակարգեր: Թեմա 16. Լեզվիմաստասիրության և լեզվանշանագիտության փոխհարաբերությունը: Թեմա 17. Լեզվաբանական մեթոդաբանություն: Թեմա 18. Մեթոդների տիպաբանությունը: Թեմա 19. Լեզվաբանության հեռանկարները:

Հ/բ-0002 Գրաբար - 1 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 18 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգաբք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հին հայերենի (գրաբարի) հնչյունական համակարգը, տարբեր գործոններով պայմանավորված հնչյունական փոփոխությունները, հոլովման և խոնարհման համակարգերը, գրաբարի նախադասության կառուցվածքը, շարահյուսական առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ հին հայերենից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընկալել հին հայերենի խոսքի մասերի թեքման առանձնահատկությունները,
3. ունակ կլինի հասկանալու հայերենի հնչյունական համակարգում կատարված տեղաշարժերի մեխանիզմը,
4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել,

5. լեզվի հին և ժամանակակից շրջանների լեզվական իրողությունները համադրել, հասկանալ լեզվի զարգացման ընթացքը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գրաբարը որպես հայերենի զարգացման շրջան, գրաբարի ընդհանուր առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Գրաբարի հնչյունական համակարգը. երկբարբառներ և եռաբարբառներ: Թեմա 3. Գրաբարի անվանական հոլովումը: Թեմա 4. Հոլովները և նրանց կազմությունը. հոլովման համակարգի տարբերությունն աշխարհաբարի համեմատությամբ: Թեմա 5. Պարզ հոլովումներ. Ա, Ե, Ի, Ո, ՈԻ հոլովումներ: Թեմա 6. Խառը հոլովումներ. Ի-Ա, Ո-Ա հոլովումներ: Թեմա 7. Անկանոն հոլովումներ: Թեմա 8. Ածական անուն, ածականների համեմատության աստիճանների կազմությունը: Թվականը գրաբարում:

Հլ/բ-0002 Գրաբար - 2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (16 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հին հայերենի (գրաբարի) հնչյունական համակարգը, տարբեր գործոններով պայմանավորված հնչյունական փոփոխությունները, հոլովման և խոնարհման համակարգերը, գրաբարի նախադասության կառուցվածքը, շարահյուսական առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ հին հայերենից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընկալել հին հայերենի խոսքի մասերի թեքման առանձնահատկությունները,

3. ունակ կլինի հասկանալու հայերենի հնչյունական համակարգում կատարված տեղաշարժերի մեխանիզմը,
4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել,
5. լեզվի հին և ժամանակակից շրջանների լեզվական իրողությունները համադրել, հասկանալ լեզվի զարգացման ընթացքը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Գրաբարի դերանվանական հոլովումը: Թեմա 2. Անձնական դերանունները և նրանց հոլովումը: Թեմա 3. Ցուցական դերանունները և նրանց հոլովումը: Թեմա 4. Ստացական և փոխադարձ դերանուններ: Հարցահարաբերական և անորոշ դերանուններ: Որոշյալ դերանուններ: Թեմա 5. Գրաբարի դերբայները: Թեմա 6. Գրաբարի խոնարհման համակարգը. սահմանական, ստորադասական և հրամայական եղանակներ: Թեմա 7. Գրաբարի անկանոն բայերը: Թեմա 8. Գրաբարի պակասավոր բայերը: Թեմա 9. Պատճառական բայեր, գրաբարի բաղադրյալ ժամանակները: Թեմա 10. Գրաբարի նախդիրները և նախադրությունները: Թեմա 11. Գրաբարի հոդերը: Գրաբարի շաղկապները:

Հ/բ-0006 Գրաբար - 3 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,375 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 34 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հին հայերենի (գրաբարի) հնչյունական համակարգը, տարբեր գործոններով պայմանավորված հնչյունական փոփոխությունները, հոլովման և խոնարհման համակարգերը, գրաբարի նախադասության կառուցվածքը, շարահյուսական առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ հին հայերենից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընկալել հին հայերենի խոսքի մասերի թեքման առանձնահատկությունները,
3. ունակ կլինի հասկանալու հայերենի հնչյունական համակարգում կատարված տեղաշարժերի մեխանիզմը,
4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել,
5. լեզվի հին և ժամանակակից շրջանների լեզվական իրողությունները համադրել, հասկանալ լեզվի զարգացման ընթացքը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բառակապակցություն: Թեմա 2. Նախադասության գլխավոր անդամներ: Թեմա 3. Ենթակայի արտահայտությունը: Թեմա 4. Ստորոգյալի արտահայտությունը: Թեմա 5. Ենթակայի և ստորոգյալի համաձայնությունը: Թեմա 6. Որոշի արտահայտությունն ու համաձայնությունը: Թեմա 7. Հատկացուցչի արտահայտությունն ու համաձայնությունը: Թեմա 8. Բացահայտչի արտահայտությունն ու համաձայնությունը: Թեմա 9. Ուղիղ խնդիր: Թեմա 10. Հանգման և մատուցման անուղղակի խնդիրներ: Թեմա 11. Անջատման անուղղակի խնդիր: Թեմա 12. Միջոցի անուղղակի խնդիր: Թեմա 13. Վերաբերության անուղղակի խնդիր: Թեմա 14. Ներգործող անուղղակի խնդիր: Թեմա 15. Տեղի պարագա: Թեմա 16. Ժամանակի պարագա: Թեմա 17. Պատճառի պարագա: Թեմա 18. Ձևի պարագա: Թեմա 19. Նպատակի պարագա: Թեմա 20. Միասնության և հիմունքի պարագաներ:

Հ/բ-0003 Ժամանակակից հայոց լեզու (Հնչյունաբանություն) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, քնություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայոց լեզվի ընդհանուր բնութագրի, նրա զարգացման հիմնական միտումների,

հնչունաբանության, հնչունափոխության, ուղղագրության և ուղղախոսության հարցերը: Դասընթացն ուսումնասիրում է լեզվի հնչունական կազմը, ինչպես նաև խոսքային ավելի մեծ միավորները՝ վանկը, հնչաբառը, հնչանախադասությունը, շեշտը և հնչերանգը: Դասընթացի ուսուցումն ունի և՛ լեզվաբանական-տեսական, և՛ կիրառական-գործնական արժեք ու նշանակություն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կարողանա կատարել հնչունաբանական վերլուծություններ,
2. բնագրերի հիման վրա ճիշտ տարբերակել հնչունափոխության բոլոր տեսակները,
3. կարողանա անթերի ուղղագրությամբ գրել,
4. բանավոր խոսքում պահպանել ուղղախոսական կանոնները,
5. հնչունաբանության, հնչունափոխության, ուղղագրության և ուղղախոսության վերաբերյալ գիտելիքները և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ
6. կունենա հիմնարար գիտելիքներ ժամանակակից հայոց լեզվից և կարողանա կիրառել դրանք,
7. կարողանա ընկալել խոսքային կառույցի նոր լեզվական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,
8. ունակ կլինի հասկանալու լեզվաբանական հիմնախնդիրները և գնահատելու դրանք,
9. կարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Համառոտ տեղեկություններ հնչունաբանության ուսումնասիրության առարկայի վերաբերյալ: Թեմա 2. Արտասանական գործարաններ: Թեմա 3. Հնչուն և հնչույթ, իմաստատարբերակիչ հատկանիշներ: Թեմա 4. Հնչունների դասակարգումը: Չայնավորներ և բաղաձայններ: Թեմա 5. Շեշտ: Թեմա 6. Հնչունափոխություն: Թեմա 7. Չայնավորների և երկբարբառների

շեշտափոխական հնչյունափոխությունը հոլովման, խոնարհման և բառակազմության ժամանակ: Թեմա 8. Փոխազդեցական հնչյունափոխություն: Պատմական հնչյունափոխություն: Թեմա 9. Վանկ: Տողադարձ: Թեմա 10. Ուղղագրություն: Ուղղագրական բարեփոխումներ: Թեմա 11. Ուղղախոսություն: Ժամանակակից հայերենի ուղղախոսության հիմունքները: Ուղղախոսական շեղումներ:

Հ/բ-0004 Ժամանակակից հայոց լեզու (Բառագիտություն) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 36 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից ժամանակակից հայոց լեզվի պատմական և նկարագրական բառագիտության, բառագիտության առանձին բաժինների՝ իմաստաբանության, ստուգաբանության, բառակազմության հարցերը, տվյալ լեզվի բառապաշարը, նրա հետ կապված զանազան փոփոխությունները, բառն իր դրսևորած ձևի (հնչյունական կողմի) և արտահայտած իմաստի փախադարձ կապի մեջ, բառի կրած զանազան փոփոխությունները՝ կապված նրա իմաստի և հնչյունական կողմի հետ, բառակազմության եղանակները, դարձվածաբանությունն ու բառարանագրությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ ժամանակակից հայոց լեզվից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընկալել խոսքային կառույցի նոր լեզվական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,
3. ունակ կլինի հասկանալու լեզվաբանական հիմնախնդիրները և գնահատելու դրանք,

4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բառապաշար: Բառ, հատկանիշները, սահմանումը: Թեմա 2.

Իմաստաբանություն: Բառիմաստ: Թեմա 3. Բառակազմություն: Գաղափար ձևային և նրա տեսակների մասին: Բառաբարդում, տեսակները: Բառաձանցում: Թեմա 4. Դարձվածաբանություն: Թեմա 5. Ժամանակակից հայերենի բառարանները:

Հ/Բ-0007 Ժամանակակից հայոց լեզու (Դարձվածաբանություն և բառարանագիտություն) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել դարձվածքները, նրանց իմաստային և կառուցվածքային դասակարգումները, իսկ դասընթացի երկրորդ մասում՝ հայ բառարանագրության պատմությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ դարձվածաբանությունից և բառարանագիտությունից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընկալել խոսքային կառույցի նոր լեզվական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,
3. ունակ կլինի հասկանալու լեզվաբանական հիմնախնդիրները և գնահատելու դրանք,
4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Դարձվածաբանությունը որպես բառագիտության բաժին: Թեմա 2. Կապը այլ գիտակարգերի հետ: Թեմա 3. Դարձվածքների ծագումը, ստուգաբանությունը, իմաստային և կառուցվածքային տեսակները: Թեմա 4. Հայ բառարանագրությունը 5-20-րդ դարերում:

Հ/բ-0008 Ժամանակակից հայոց լեզու (Ձևաբանություն - 1) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (36 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայերենի խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքները, քերականական կարգերը, դրանց ձևերն ու բաշխումը, հայերենի խոսքի մասերը, նրանց իմաստային և քերականական առանձնահատկությունները, միմյանց նկատմամբ ունեցած հարաբերակցությունները, խոսքիմասային փոխանցումները, փոխանվանական կիրառությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ ձևաբանությունից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընկալել ձևաբանական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,
3. ունակ կլինի հասկանալու ձևի և բովանդակության փոխհարաբերությունները,
4. կկարողանա առաջադրել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Քերականության ուսումնասիրության առարկան և նրա երկու բաժինները՝ ձևաբանություն և շարահյուսություն: Թեմա 2. Ժամանակակից հայոց

լեզվի ձևաբանության առարկան: Թեմա 3. Քերականական իմաստ և ձև: Թեմա 4. Քերականական կարգեր: Թեմա 5. Քերականական համանունություն, բազմիմաստություն և համանշտություն: Թեմա 6. Բառի ձևաբանական կառուցվածքը: Թեմա 7. Բառաձև: Թեմա 8. Հիմք և վերջավորություն: Թեմա 9. Խոսքի մասերի հասկացություն: Թեմա 10. Գոյական անուն: Թեմա 11. Ածական անուն: Թեմա 12. Թվական անուն: Թեմա 13. Դերանուն:

Հ/բ-0012 Ժամանակակից հայոց լեզու (Ձևաբանություն - 2) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,25 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 36 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի ձևաբանական համակարգը, բայ, մակբայ, շաղկապ, վերաբերական, ձայնարկություն խոսքի մասերի հատկանիշները, ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ ձևաբանությունից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընկալել ձևաբանական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,
3. ունակ կլինի հասկանալու ձևի և բովանդակության փոխհարաբերությունները,
4. կկարողանա առաջադրել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բայ. բայի քերականական կարգերը՝ դեմք, թիվ, ժամանակ, եղանակ, սեռ, կերպ: Դերբայներ, եղանակային ձևեր: Թեմա 2. Մակբայ, նրա տեսակները և կազմությունը: Թեմա 3. Կապ. նրա տեսակները, դասակարգման սկզբունքները: Թեմա 4.

Շաղկապ, նրա տեսակները: Թեմա 5. Վերաբերական. նրա տեսակները: Թեմա 6.
Չայնարկություն, նրա տեսակները:

Հ/բ-0013Ժամանակակից հայոց լեզու (Շարահյուսություն - 1) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,375 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 40 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել շարահյուսությունն հասկացության գիտակարգային սահմանները, գիտակարգի ժամանակակից ընկալումները, ուսումնասիրության առարկան, գործնական նշանակությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ ժամանակակից հայոց լեզվից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընկալել խոսքային կառույցի նոր լեզվական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,
3. ունակ կլինի հասկանալու լեզվաբանական հիմնախնդիրները և գնահատելու դրանք,
4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Շարահյուսությունը որպես քերականության բաժին. ուսումնասիրության առարկան: Թեմա 2. Շարահյուսական կապակցության եղանակներն ու միջոցները: Թեմա 3. Բառակապակցություն. տեսակները: Թեմա 4. Նախադասություն. տեսակները: Թեմա 5. Պարզ նախադասության շարահյուսություն: Թեմա 6. Միակազմ նախադասություններ: Թեմա 7. Նախադասության հարակից միավորներ:

Հ/բ-0017 Ժամանակակից հայոց լեզու (Շարահյուսություն - 2) (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,5 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել բարդ նախադասության շարահյուսությունե հասկացության գիտակարգային սահմանները, գիտակարգի ժամանակակից ընկալումները, ուսումնասիրության առարկան, տեսական և գործնական նշանակությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ ժամանակակից հայոց լեզվից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընկալել խոսքային կառույցի շարահյուսական կաղապարները, վերլուծել, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,
3. ունակ կլինի հասկանալու և գնահատելու բարդ նախադասության շարահյուսության հիմնախնդիրները,
4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բարդ նախադասության շարահյուսությունը՝ որպես արդի արևելահայերենի եզրափակիչ և ամբողջացնող գիտակարգ. առարկան, խնդիրները: Թեմա 2. Բարդ նախադասության կառուցվածքային տիպաբանությունը: Թեմա 3. Համադաս բաղադրիչների իմաստային հարաբերության տեսակները բարդ նախադասությունների մեջ: Թեմա 4. Բարդ ստորադասական նախադասության բաղադրիչների շարահյուսական հարաբերությունները: Թեմա 5. Ստորադաս բաղադրիչների շարահյուսական պաշտոնները: Թեմա 6. Բազմաբաղադրիչ բարդ նախադասություններ. ենթաստորադասություն, համաստորադասություն, միաստորադասություն,

համագերադասություն, միագերադասություն: Թեմա 7. Ողղակի և անուղղակի խոսք:
Թեմա 8. Նախադասությունների կապակցություն: Թեմա 9. Պարբերույթ:

Հ/բ-0018 Հայոց լեզվի ոճաբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 5,23 ժամ (16 ժամ դասախոսություն, 52 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել Հայոց լեզվի ոճաբանությունն հասկացության գիտակարգային սահմանները, գիտակարգի ժամանակակից ընկալումները, ուսումնասիրության առարկան, գործնական նշանակությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ ոճագիտությունից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա զանազանել հայերենի ոճերը և դրանց դասակարգման սկզբունքները, վերլուծել լեզվաոճական հնարները, պատկերավորման համակարգը
3. ունակ կլինի հասկանալու ոճագիտության հիմնախնդիրները և գնահատելու դրանք,
4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:
5. կհմանա ոճագիտության վերաբերյալ տեսությունները,
6. կհասկանա լեզվի ու ոճի հատկանիշները,
7. կկարողանա կատարել լեզվաոճական վերլուծություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Հնչյունային ոճաբանություն: Թեմա 2. Բառային ոճաբանություն: Թեմա 3. Ձևաբանական ու շարահյուսական ոճաբանություն: Թեմա 4. Խոսքի գործառական ոճեր: Թեմա 5. Իրադրական և անհատական ոճեր: Թեմա 6. Պատկերավորման և արտահայտչականության համակարգը: Թեմա 7. Տեքստի ոճաբանություն:

Հ/բ-0014 Հայոց լեզվի պատմություն -1 (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,375 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 40 ժամ գործնական պրապմունք)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հնչյունական, բառային, քերականական այն բոլոր փոփոխությունները, որոնք տեղի են ունեցել հայոց լեզվի դարավոր պատմության ընթացքում, ներկայացնել դասընթացի հիմնական հասակացությունները՝ հայոց լեզվի պատմության լեզվական և գիտական աղբյուրներ, շրջանաբաժանում, նախագրային հայերեն, գիր, հայոց գիր, գրաբար գրական հայերեն, հունաբան հայերեն, միջին գրական հայերեն, աշխարհաբար, լատինաբան հայերեն, արևմտահայ գրական լեզու, արևելահայ գրական լեզու, բարբառ, խոսվածք, գրապայքար, համաժողովրդական գրական հայերեն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կարողանա կատարել ստուգաբանական, բառակազմական, ձևային քերականական վերլուծություններ,
2. կարողանա բացատրել փոխառությունների հիմքերը,
3. կարողանա կատարել բառապաշարի շերտերի դասակարգումներ,
4. կարողանա բացատրել քերականական վերջավորությունների ծագումն ու փոփոխությունները,
5. բնագրերի հիման վրա ճիշտ տարբերակել ստեղծագործության ժամանակաշրջանը,

6. հնչունական, բառային, քերականական բոլոր փոփոխությունների /որոնք տեղի են ունեցել հայոց լեզվի դարավոր պատմության ընթացքում/ վերաբերյալ գիտելիքները և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:
7. կունենա հիմնարար գիտելիքներ ժամանակակից հայոց լեզվից և կկարողանա կիրառել դրանք,
8. կկարողանա ընկալել խոսքային կառույցի նոր լեզվական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,
9. ունակ կլինի հասկանալու լեզվաբանական հիմնախնդիրները և գնահատելու դրանք,
10. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայոց լեզվի պատմության ուսումնասիրության առարկան ու խնդիրները:

Թեմա 2. Հայոց լեզվի պատմության կապը հայրենագիտական և այլ առարկաների, ինչպես նաև ողջ մշակույթի պատմության հետ: Թեմա 3. Հայոց լեզվի պատմության լեզվական /փաստական/ աղբյուրները: Թեմա 4. Հայերենի պատմության մասին եղած գիտական աղբյուրները և սրանց քննադատական արժեքավորումը: Թեմա 5. Հայոց լեզվի պատմության տարբեր շրջանների, հատվածների ու հասկացությունների գիտական տերմինաբանությունը: Թեմա 6. Հայոց լեզվի զարգացման պատմության պարբերացումը, այս մասին եղած կարծիքների քննադատական վերլուծությունը: Թեմա 7. Նախագրային հայերեն: Թեմա 8. Հայոց հին գրական լեզու՝ գրաբար: Թեմա 9. Միջին հայերեն: Թեմա 10. Նոր (ժամանակակից) գրական հայերեն:

Հ/բ-0014 Հայոց լեզվի պատմություն - 2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պրապմունք)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հնչյունական, բառային, քերականական այն բոլոր փոփոխությունները, որոնք տեղի են ունեցել հայոց լեզվի դարավոր պատմության ընթացքում, ներկայացնել դասընթացի հիմնական հասակացությունները՝ հայոց լեզվի պատմության լեզվական և գիտական աղբյուրներ, շրջանաբաժանում, նախագրային հայերեն, գիր, հայոց գիր, գրաբար գրական հայերեն, հունաբան հայերեն, միջին գրական հայերեն, աշխարհաբար, լատինաբան հայերեն, արևմտահայ գրական լեզու, արևելահայ գրական լեզու, բարբառ, խոսվածք, գրապայքար, համաժողովրդական գրական հայերեն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կարողանա կատարել ստուգաբանական, բառակազմական, ձևաբանական վերլուծություններ,
2. կարողանա բացատրել փոխառությունների հիմքերը,
3. կարողանա կատարել բառապաշարի շերտերի դասակարգումներ,
4. կարողանա բացատրել քերականական վերջավորությունների ծագումն ու փոփոխությունները,
5. բնագրերի հիման վրա ճիշտ տարբերակել ստեղծագործության ժամանակաշրջանը,
6. հնչյունական, բառային, քերականական բոլոր փոփոխությունների /որոնք տեղի են ունեցել հայոց լեզվի դարավոր պատմության ընթացքում/ վերաբերյալ գիտելիքները և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:
7. կունենա հիմնարար գիտելիքներ ժամանակակից հայոց լեզվից և կկարողանա կիրառել դրանք,
8. կկարողանա ընկալել խոսքային կառույցի նոր լեզվական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,

9. ունակ կլինի հասկանալու լեզվաբանական հիմնախնդիրները և գնահատելու դրանք,
10. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայերենի ձևաբանական համակարգի պատմական զարգացումը: Թեմա 2. Հոլովման համակարգի պատմական զարգացումը: Թեմա 3. Բայ. հայերենի դերբայները և նրանց պատմական զարգացումը: Թեմա 4. Խոնարհման համակարգի պատմական զարգացումը: Թեմա 5. Շարահյուսական համակարգի պատմական զարգացումը: Կապակցման միջոցներ և եղանակներ. համաձայնություն, կառավարում (խնդրառություն), առդրություն, շարադասություն: Թեմա 6. Նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամներ, պարզ և բարդ նախադասություններ:

Հ/բ-0009 Հայ բարբառագիտության ներածություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (16 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին պատկերացում տալ հայերենի բարբառների, դրանց դասակարգման հիմունքների, բարբառագիտության զարգացման փուլերի, բաղաձայնական տեղաշարժերի մասին, ուսանողներին ծանոթացնել հայերենի բարբառներին, նրանց՝ միմյանց հետ ունեցած առնչակցություններին և առանձնահատկություններին, առանձին բարբառների առանձնահատկություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ բարբառագիտությունից և կկարողանա կիրառել դրանք,

2. կկարողանա ընկալել ու մեկնաբանել բարբառագիտական հիմնարար դրույթները, վերլուծել և համադրել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնասության ընթացքում,
3. ունակ կլինի հասկանալու բարբառախմբերի, բարբառների ու խոսվածքների տարբերություններն ու փոխհարաբերությունները,
4. կկարողանա առաջադրել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բարբառագիտությունը, նրա առարկան և խնդիրները: Թեմա 2. Բարբառների ուսումնասիրության տեսական և գործնական նշանակությունը: Թեմա 3. Լեզու և բարբառ: Թեմա 4. Բարբառ, ենթաբարբառ և խոսվածք: Թեմա 5. Բարբառների պատմական զարգացման ընթացքը տարբեր դարաշրջաններում: Թեմա 6. Բարբառների ուսումնասիրության մեթոդները: Թեմա 7. Լեզվաբանական աշխարհագրության սկզբունքները: Թեմա 8. Հայ բարբառագիտության զարգացման փուլերը: Թեմա 9. *Ում, կր, լիս* ճյուղերի բարբառները:

Հ/բ-0010 Արևմտահայերենի ներածություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել արևելահայ և արևմտահայ գրական լեզուների համակողմանի գուգադրական քննությամբ բացահայտված արդի հայերենի երկու լեզվավիճակների ընդհանրություններն ու տարբերությունները, դրանց առանձնահատկությունները՝ ըստ լեզվական մակարդակների (հնչյունաբանություն, բառագիտություն, ձևաբանություն, շարահյուսություն):

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ գրական արևմտահայերենից և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կցուցաբերի քերականական տարբերությունների իմացություն, որոնք դրսևորվում են հոլովման, խոնարհման, թվակազմության, առկայացման կարգերում և շարահյուսական որոշ հարցերում,
3. ունակ կլինի հասկանալու և գնահատելու այն լեզվական երևույթները, որոնք արևմտահայերենում ունեն արևելահայերենից տարբեր դրսևորումներ.
4. կկարողանա արևմտահայերեն տեքստերը վերածել արևելահայերենի եւ հակառակը,
5. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Հայոց լեզվի զարգացման փուլերը: Թեմա 2. Ժամանակակից գրական լեզվի երկու տարբերակները՝ արևելահայերեն և արևմտահայերեն: Թեմա 3. Արևմտահայերենի կազմավորման և հետագա զարգացման համառոտ ակնարկ: Թեմա 4. Հնչյունաբանություն: Թեմա 5. Ուղղագրություն և ուղղախոսություն: Թեմա 6. Բառագիտություն: Թեմա 7. Արևմտահայերենի բառապաշարի առանձնացման սկզբունքները: Թեմա 8. Միայն արևմտահայերենին բնորոշ բառեր: Թեմա 9. Ձևաբանություն: Թեմա 10. Արևմտահայերենի խոսքի մասերը՝ երկու գրականների հատուկ քերականական կարգերով: Թեմա 11. Շարահյուսություն (որոշակի շարահյուսական տարբերություններ նույն միավորների գործառության, նրանց կապակցելիության, բառերի շարադասության հարցում):

Հ/բ-0016 Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,375 ժամ (14 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայոց լեզվի դասավանդման առանձնահատկությունները հանրակրթական դպրոցում, ծանոթացնել ուսուցման նոր մեթոդների կիրառմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հայոց լեզվի ուսուցման առանձնահատկությունները հանրակրթական դպրոցում.
2. կհասկանա տեսական նյութի մատուցման ձևերը.
3. կկարողանա վարել հայոց լեզվի դաս՝ ըստ հանրակրթական դպրոցի ուսումնական ծրագրերի:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայոց լեզվի մեթոդիկական որպես գիտաճյուղ, ուսուցման մեթոդներ, ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման ձևերը: Թեմա 2. Ծրագրեր, ուսումնական պլաններ, դասագրքեր: Թեմա 3. Հնչյունաբանության ուսուցումը: Թեմա 4. Բառագիտության ուսուցումը: Թեմա 5. Ձևաբանության ուսուցումը: Թեմա 6. Շարահյուսության ուսուցումը: Թեմա 7. Գրավոր աշխատանքների տեսակները:

Գ/բ-0156Գրականագիտության հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,375 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գրականագիտական և գեղագիտական հիմնական խնդիրները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա գրականության և գեղագիտության փոխադարձ առնչությունները.
2. կհասկանա գրական ուղղությունների գեղագիտական կատեգորիաները.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական ուսումնասիրություններ, զանազանել գրական-գեղարվեստական ուղղությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գրականագիտություն և գեղագիտություն: Թեմա 2. Գեղագիտական միտքը անտիկ շրջանում, միջնադարում, վերածննդի շրջանում: Թեմա 3. Գեղագիտական կատեգորիաներ: Թեմա 4. Գրականությունը որպես արվեստի տեսակ, սեռեր և ժանրեր: Թեմա 5. Գրական-գեղարվեստական ուղղություններ:

Գրականության տեսություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,769 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 40 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գրականագիտության ընդհանուր համակարգը, գրականության բնույթն ու ֆունկցիաները, գրականության ու հզեբանության, գրականության ու հասարակության, գրականության ու գաղափարախոսության, գրականության ու մյուս արվեստների հարաբերակցությունը, գրական-գեղարվեստական երկի կառուցվածքը, ռիթմի, չափի, ոճի ու ոճաբանության, պատկերի, մետաֆորի, խորհրդանիշի, միֆի, պատումի յուրահատկություններ և այլն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա գրականության և գրականագիտության փոխադարձ առնչությունները.

2. կհասկանա գրական երկի յուրահատկությունները, բացահայտել գրական երկի բնույթն ու բնորոշ հատկանիշները,

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական ուսումնասիրություններ, զանազանել գրական-գեղարվեստական ուղղությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գրականագիտություն և գրականություննություն: Թեմա 2. Գրականության բնույթը, ֆունկցիան, կառուցվածքը: Թեմա 4. Պատկեր, մետաֆոր, սիմվոլ, միֆ, ոիրթև և չափ: Թեմա 5. Գրական ժանրեր: Թեմա 5. Գրականության պատմություն:

Գ/բ-0157Հայ ժողովրդական բանահյուսություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (36 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ ժողովրդի բանահյուսությունը, բանահյուսական ստեղծագործությունների ժանրերը, նրանց առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա բանահյուսության և գեղարվեստական գրականության ընդհանրություններն ու տարբերությունները.

2. կհասկանա բանահյուսական ստեղծագործությունների ժանրային առանձնահատկությունները.

3. կկարողանա կատարել բանահյուսական նյութերի ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բանագիտություն և բանահյուսություն: Բանագիտական դպրոցներ: Ստեղծագործական գործընթացի բնույթը: Ավանդույթներ: Տարբերակայնություն: Թեմա 2. Ժանրաստեղծում, գործառույթներ, գեղարվեստական համընդհանրացում: Թեմա 3. Միֆ, դիցարաններ: Առասպել: Ժանրային առանձնահատկություններ: Թեմա 4. Էպոս: Ժանրային առանձնահատկություններ: Էպիկական մտածողություն, ժամանակ, տարածություն, աշխարհ, հերոս: Թեմա 5. Հեքիաթ: Հրաշապատում և իրապատում հեքիաթներ: Տարբերակներ: Ավանդագրույցներ: Թեմա 6. Առակ, ասացվածք, առած, հանելուկ: Թեմա 7. Քնարական սեռ: Աշխատանքային երգեր: Թեմա 8. Գուսանական,

սիրո երգեր: Թեմա 9. Ծիսական երգեր: Թեմա 10. Վիպական երգեր: Թեմա 11.
Բանահյուսության գեղարվեստական համակարգը: Բանահյուսական տիպաբանություն:

Գ/բ-0158 Հայ գրականության պատմություն (Հին) (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,375 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ հին գրականությունը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հայ հին գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ մշակույթը մինչև 5-րդ դարը: Մեսրոպ Մաշտոցը և գրերի ստեղծումը, գրականության զարգացման հիմնական ուղղությունները: Թեմա 2. Ագաթանգեղոս, Փ.Բուզանդ, Մ.Խորենացի, Եղիշե, Ղ.Փարպեցի, Հ.Սանդակունի: Թեմա 3. Հայ գրականությունը 6-9-րդ դդ.. Սեբեոս, Հ.Սամիկոնյան, Ղևոնդ, Մ.Կաղանկատվացի, Դ.Քերթոզ, Եկեղեցական բանաստեղծություն:

Գ/բ-0159 Հայ գրականության պատմություն (Միջնադար) (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,375 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ միջնադարյան գրականությունը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հայ միջնադարյան գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ գրականությունը 10-12-րդ դդ. Հ.Դրասխանակերտցի, Թ.Արծրունի, Գ.Նարեկացի, Գ.Մագիստրոս, Ա.Լաստիվերտցի, Հ.Իմաստասեր, Ն.Շտրիպալի, Մ.Գոշ, Վ.Այգեկցի: Թեմա 2. Հայ գրականությունը 13-16-րդ դդ. Ֆրիկ, Կ.Երզնկացի, Հ.Թլկուրանցի, Մ.Նաղաշ, Գ.Աղթամարցի, Հայրեններ: Թեմա 3. Հայ գրականությունը 17-18-րդ դդ. Ն.Հովնաթան, Պ.Դպիր, Պ.Ղափանցի, Սայաթ-Նովա:

Գ/բ-0162 Հայ գրականության պատմություն (19-րդ դար -1) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (36 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, քնություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 19-րդ դարի հայ գրականությունը, գրական ուղղությունները, հայ նոր գրականության ձևավորումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա 19-րդ դարի հայ գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ ժողովրդի քաղաքական կացությունը 19-րդ դարի սկզբին. հայ լուսավորական շարժումը. Մխիթարյաններ. կլասիցիզմը հայ գրականության մեջ. հայ գրականության նոր շրջանի սկզբնավորումը: Թեմա 2. Հ.Ալամդարյան, Մ.Թաղիադյան: Թեմա 3. Խ.Աբովյան, Ղ.Ալիշան: Թեմա 4. Հայ գրականությունը 1850-60-ական թթ. Մ.Նալբանդյան: Թեմա 5. Ռ.Պատկանյան, Ս.Շահագիզ: Թեմա 6. Մ.Պեշիկթաշյան, Պ.Դուրյան: Թեմա 7. Հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը 19-րդ դարի 70-80-ական թթ.: Գրական հոսանքներ. ,Մշակե և ,Մեղուե քանավեճը: Թեմա 8. Ռոմանտիզմը և ռեալիզմը հայ իրականության մեջ: Թեմա 9. Պ.Պռոշյան, Ղ.Աղայան: Թեմա 10. Գ.Սունդուկյան, Բաֆֆի: Թեմա 11. Հ.Պարոնյան, Ծերենց: Թեմա 12. Ս.Տյուսաբ:

Գ/բ-0163 Հայ գրականության պատմություն (19-րդ դար-2) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (36 ժամ դասախոսություն, 28 գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 19-րդ դարի հայ գրականությունը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա 19-րդ դարի հայ գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը 19-րդ դարի 90-ական թթ.: Քննադատական ռեալիզմի զարգացումը: Թեմա 2. Շիրվանզադե, Մուրացան: Թեմա 3. Նար-Դոս, Հ.Հովհաննիսյան: Թեմա 4. Ալ.Մատուրյան. 1890-ական թթ. գյուղագրությունը: Թեմա 5. Վրթ.Փափագյան: Թեմա 6. Ա.Արփիարյան, Տ.Կամսարական, Գ.Զոհրապ:

Գ/բ-0167Հայ գրակ. պատմություն (20-րդ դարասկզբ) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,25 ժամ (34 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականությունը, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը 20-րդ դարի սկզբին. հայ պարբերական մամուլը: Թեմա 2. Հ.Թումանյան, Ավ.Իսահակյան: Թեմա 3. Ե.Օտյան, Մ.Մեծարենց: Թեմա 4. Սիամանթո, Լ.Շանթ, Դ.Վարուժան: Թեմա 5. Շ.Կուրդիյան, Վ.Տերյան: Ռ.Սևակ, Ա.Ահարոնյան:

Գ/բ-0168 Հայ գրականության պատմություն (Նորագույն -1) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,375 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 40 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել նորագույն շրջանի հայ գրականությունը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա նորագույն շրջանի հայ գրականության ժանրերը, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.
2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները.
3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը 20-րդ դարի սկզբին. պատմական իրադարձությունները, դրանց արտացոլումը հայ գրականության մեջ: Թեմա 2. Գրական-գեղարվեստական ուղղություններ, հոսանքներ: Թեմա 3. Ե.Չարենց: Թեմա 4. Դ.Դեմիրճյան: Թեմա 5. Ս.Զորյան: Թեմա 6. Ակ. Բակունց, Վ. Թոթովենց, Գ.Մահարի:

Գ/բ-0173 Հայ գրականության պատմություն (Նորագույն - 2) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 5,33 ժամ (36 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել նորագույն շրջանի հայ գրականությունը, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա նորագույն շրջանի հայ գրականության զարգացման հիմնական ուղղությունները.

2. կհասկանա գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ գրականությունը հայրենական պատերազմի տարիներին: Թեմա 2. Հովհաննես Ծիրագ: Թեմա 3. Հայ գրականությունը հետպատերազմյան տարիներին: Թեմա 4. Հայ գրականությունը 1957-1988 թ.թ.: Պատմավիպասանությունը: Սերո Խանգաղյան: Խաչիկ Դաշտենց: Թեմա 5. Հր. Մաթևոսյան, Մ. Գալշոյան, Վարդգես Պետրոսյան: Թեմա 6. Զորայր Խալափյան, Աղասի Այվազյան: Թեմա 7. Համո Սահյան, Պարույր Սևակ, Գևորգ Էմին, Վահագն Դավթյան, Ռազմիկ Դավոյան:

Գ/բ-0174 Արդի հայ գրականություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,384 ժամ (12 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել արդի հայ գրականությունը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա արդի հայ գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հետանկախական շրջանի հայ գրականությունը: Թեմա 2. Ռուբեն Հովսեփյան, Պերճ Զեյչունցյան: Թեմա 3. Վահագն Գրիգորյան, Վահագն Մուղնեցյան: Թեմա 4. Հենրիկ Էդոյան, Հր. Սարուխան: Թեմա 5. Լ. Խեչոյան: Թեմա 6. Արդի հայ արձակը: Թեմա 7. Արդի հայ պոեզիան: Թեմա 8. Արդի հայ դրամատուրգիան:

Գ/բ-0160 Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,375 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել անտիկ շրջանի գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա անտիկ շրջանի գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գրականության սկզբնավորումն ու առաջին դրսևորումները: Անտիկ գրականություն եզրը, պարբերացումը: Թեմա 2. Հին հույների դիցաբանական պատկերացումները: Բանահյուսություն և գրականություն: Թեմա 3. Հին հունական գրական առաջին հուշարձանները: Հոմերոս, Իլիականե, Ոդիսականե: Թեմա 4. Հին հունական քնարերգությունը: Թեմա 5. Հին հունական դրամատուրգիան: Դրամայի և թատրոնի կառուցվածքը: Թեմա 6. Հին հունական ողբերգությունը. Էսքիլոս, Սոֆոկլես, Եվրիպիդես: Թեմա 7. Հին հունական կատակերգությունը և արձակը: Թեմա 8. Հին հունական պատմագրությունն ու փիլիսոփայությունը որպես գրականության բաղկացուցիչ: Հին հունական գրականությունը հելլենիզմի և կայսրության դարաշրջաններում: Թեմա 9. Հին հռոմեական գրականությունը: Սկզբնավորումն ու պարբերացումը: Թեմա 10. Հին հռոմեական գրականությունը մ.թ.ա. 6-ից 2-րդ դ.դ.: Պկլավտոսի ստեղծագործությունը Թեմա 11. Անցման շրջանի գրականությունը: Թեմա 12. Հին հռոմեական գրականությունը մ.թ. առաջին դարում, 2-րդ - 5-րդ դ.դ.:

Գ/բ-0164 Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել վերածննդի շրջանի գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա վերածննդի շրջանի գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կիասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Միջնադարյան գրականության պարբերացումը: Թեմա 2. Միջնադարյան գրականությունը որպես անտիկ գրականության, եվրոպական ժողովուրդների բանահյուսության և քրիստոնեական գրականության սինթեզ: Թեմա 3. Եվրոպական ժողովուրդների էպոսները: Քաղաքային գրականություն: Ասպետական պոեզիա և վեպ: Միջնադարյան դրամա: Ազգային գրականությունների ձևավորման ընթացքը: Թեմա 4. Իտալական գրականությունը 13-16-րդ դ.դ.: Դանտե, Պետրարկա, Բոկաչչո, Տորկվատո Տասսո, Արիոստո: Թեմա 5. Ֆրանսիական գրականությունը 13-16-րդ դ.դ.: Ֆ.Վիյոն, Ֆ.Ռաբլե, Պլեադե-ի բանաստեղծներ: Թեմա 6. Անգլիական գրականությունը 13-16-րդ դ.դ.: Վերածննդի շրջանի անգլիական գրականությունը. Քրիստոֆեր Մառլո, Վիլյամ Շեքսպիր, Բեն Ջոնսոն... Թեմա 7. Իսպանական գրականությունը 13-17-րդ դ.դ.: Սերվանտես: Պիկարոյական գրականություն. Տորմեսի Լասարիլիոյի կյանքը: Նրա ձախորդություններն ու դժբախտությունները:

Գ/բ-0165 Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 3 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 17-20-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կլիմանա 17-20-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. 17-րդ դարի գրականության հիմնական ուղղությունները: Կլասիցիզմի տեսությունը: Թեմա 2. Ֆրանսիական գրականությունը 17-րդ դարում. Պ. Կոռնեյլ, Ժ. Ռասին, Մոլիեր, Ն. Բուալո: Ֆրանսիական արձակը 17-րդ դարում: Թեմա 3. Իսպանական գրականությունը 17-րդ դարում. Լոպե դե Վեգա, Պ. Կալդերոն: Թեմա 4. Անգլիական գրականությունը 17-րդ դարում. Ջոն Միլտոն: Սենտիմենտալիզմի վեպը: Թեմա 5 Ֆրանսիական գրականությունը 18-րդ դարում: Թեմա 6. Գերմանական գրականությունը 18-րդ դարում. Գյոթե, Շիլլեր, Լեսսինգ: Թեմա 7. Իտալական գրականությունը 18-րդ դարում. Կարլո Գոցցի, Կարլո Գոլդոնի: Թեմա 8. Ռոմանտիզմի ձևավորումը: Ռոմանտիզմը Գերմանիայիում. Գրիմ Եղբայրներ: Հոֆմանի ստեղծագործությունը և էսթետիկական գաղափարները, ,Դոն ժուանե, ,Փոքրիկ Ցախեսե, ,Կատու Մուրըե Հոֆմանի ռոմանտիկական ոճի յուրօրինակությունը: Թեմա 9. Ռոմանտիզմը Անգլիայում: Բայրոն: Շելլի: Վ. Սկոտ: Թեմա 9. Ֆրանսիական ռոմանտիզմի զարգացման էտապները: Ժերմենա դե Ստալ: Շատոբրիան: Վ. Հյուգո: ,Կրոմվելիե առաջաբանը որպես ֆրանսիական ռոմանտիզմի մանիֆեստ: ,Էռնանիե ռոմանտիկական դրաման: ,Փարիզի աստվածամոր տաճարըե: ,Թշվառներե: ,93 թիվե: Ժ. Սանդ: Թեմա 10. Ռոմանտիզմը ԱՄՆ-ում: Ֆ. Կուպեր:Էդգար Ալան Պո: Թեմա 11. 19-րդ դարի դասական ռեալիզմը: 30-40-ական թթ. Ֆրանսիական ռեալիզմը. Բերանժե , Ստենդալ, Մերիմե, Բալզակ: Թեմա 12. 30-40-ական թթ. անգլիական գրականությունը: Բրոնտե քույրեր: Դիկենս: Թեքերեյ: Թեմա 13. 30-40-ական թթ. Գերմանական գրականություն: Հայնե: Թեմա 14. Ֆրանսիական գրականությունը 1848թ.-ից հետո: Ֆլորբեր: ,Պառնասե պոետական խումբը և նրա

Էսթետիկական սկզբունքները: Շ. Բողլերի ,Չարի ծաղիկներե ժողովածուն, հեղինակի գեղագիտությունը: Թեմա 15. 50-60-ական թթ. ԱՄՆ-ի գրականությունը: Լոնգֆելլո: Բիչեր- Սթոու:

Գ/բ-0166Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 4 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,375 ժամ (14 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 20-21-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա 20-21-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ֆրանսիայի գրականություն: Էմիլ Զոլա: Գի դը Մոպասան: Անատոլ Բրանս: Անտուան դը Սենտ-Էկզյուպերի: Ժան-Պոլ Սարտր: Ալբեր Բամյո: Թեմա 2. Գերմանիայի գրականություն: Թոմաս Մանն: Հենրիխ Մանն: Ֆրանց Կաֆկա: Էրիխ-Մարիա Ռեմարկ: Բերթոլդ Բրեխտ: Թեմա 3. Սկանդինավյան երկրների գրականություն:Հենրիկ Իբսեն: Թեմա 4. Անգլիայի և Իռլանդիայի գրականություն: Օսկար Ուայլդ: Ռեդիարդ Կիպլինգ: Թոմաս Հարդի: Բեռնարդ Շոու: Հերբերտ Ուելս: Ջոն Գոլսուորդի: Թոմաս Ստրեյնգ Էլիոտ: Սոմերսեթ Մոեմ: Գրեհեմ Գրին: Ջեյմս Ջոյս: Թեմա 5. ԱՄՆ-ի գրականությունը: Մարկ Տվեն: Ջեյ Լոնդոն: Թեոդոր Դրայզեր: Էոնեստ Հեմինգուեյ: Ուիլյամ Ֆոլկներ: Ջոն Սթայնբեկ: Ջերոմ Սելինջեր: Վիլյամ Սարոյան: Ռ. Բրեդբերի: Թեմա

6. Իսպանական գրականություն: Ֆեդերիկո Գարսիա Լորկա: Թեմա 7. Իտալական գրականություն. Ալբերտո Մորավիա: Թեմա 8. Լատինական Ամերիկայի գրականություն: Մոզական ռեալիզմը և միֆաստեղծումը լատինաամերիկյան տարբեր գրողների մոտ: Լատինաամերիկյան վեպի հաջողությունը 20-րդ դարի 60-ական թվականներին: Գաբրիել Գարսիա Մարկես – չարյուր տարվա մենությունե, Նահապետի աշունը, Սերը ժանտախտի ժամանակե: Խուլիո Կորտասար: Միգել Աստուրիաս: Կառլոս Ֆունեստես:

Գ/բ-0169 Ռուս գրականության պատմություն -1 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ռուս գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ռուս գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ռուս հին բանավոր գրականություն: Թեմա 2. Նեստորի տարեգրությունը, քրիստոնեության մուտքը, գրերի գյուտը: Թեմա 3. Լավրենտյան տարեգրություն: Թեմա 4. Իպատյան տարեգրություն: Թեմա 5. Կանտեմիր: Թեմա 6. Լոմոնոսով: Թեմա 7. Սումոռոկով: Թեմա 8. Ֆոնվիզին: Թեմա 9. Դերժավին: Թեմա 10. Ռադիշչև: Թեմա 11.

Թեմա 12. Կոիլով: Թեմա 13. Կարամզին: Թեմա 14. Ժուկովսկի: Թեմա 15. Գրիբոեդով:
Թեմա 16. Պուշկին: Թեմա 17. Լերմոնտով: Թեմա 18. Գոգոլ:

Գ/բ-0170 Ռուս գրականության պատմություն - 2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,385 ժամ (12 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական պարապմունք)

Ց-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ռուս գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ռուս գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բելինսկի: Թեմա 2. Չերնիշևսկի: Թեմա 3. Տուրգենև: Թեմա 4. Գոնչարով: Թեմա 5. Գերցեն: Թեմա 6. Նեկրասով: Թեմա 7. Տյուտչև: Թեմա 8. Ֆետ: Թեմա 9. Օստրովսկի: Թեմա 10. Սալտիկով-Շչեդրին: Թեմա 11. Դոստոևսկի: Թեմա 12. Լեսկով: Թեմա 13. Լ.Տոլստոյ: Թեմա 15. Նարոդնիկ գրողներ: Թեմա 16. Գարշին: Թեմա 17. Կորոլենկո: Թեմա 18. Չեխով: Թեմա 19. Լ.Անդրեև: Թեմա 20. Կուպրին: Թեմա 21. Բրյուսով: Թեմա 22. Բլոկ: Թեմա 23. Բելի: Թեմա 24. Բունին: Թեմա 25. Ակմեիզով: Թեմա 26. Ֆուտուրիզմ: Թեմա 27. Մայակովսկի: Թեմա 28. Անդրեև:

Գ/բ-0172 Հայ գրականության դասավանդման մեթոդիկա (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,375 ժամ (14 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ գրականության դասավանդման առանձնահատկությունները հանրակրթական դպրոցում, ծանոթացնել ուսուցման նոր մեթոդների կիրառմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հայ գրականության ուսուցման առանձնահատկությունները հանրակրթական դպրոցում.

2. կհասկանա տեսական նյութի մատուցման ձևերը.

3. կկարողանա վարել հայ գրականության դաս՝ ըստ հանրակրթական դպրոցի ուսումնական ծրագրերի:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գրականության դասավանդման մեթոդիկական որպես առարկա, նրա բովանդակությունը, նպատակը, խնդիրները: Թեմա 2. Խոսքային, գործնական, զննական մեթոդներ: Թեմա 3. Բացատրական ընթերցանություն: Թեմա 4. Ընթերցում և վերլուծում: Թեմա 5. Տեսական գիտելիքների դերը և դրանց գործնական կիրառությունը: Թեմա 6. Գրական երկերի վերլուծության հիմնական ուղիները: Թեմա 7. Գրավոր աշխատանքներ:

Մ/բ- 1102 Մանկավարժություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ապագա ուսուցիչներին զինել մանկավարժական գիտելիքներով, ձևավորել որոշակի կարողություններ ու հմտություններ, ինչպես նաև տալ պատկերացումներ մանկավարժական գործընթացի,

օրինաչափությունների, ուսուցման ու դաստիարակության սկզբունքների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա վերլուծել մանկավարժական գործընթացը
2. իր տեսական գիտելիքները կհամադրի առաջավոր մանկավարժական փորձի, համագործակցության, մանկավարժության դրական նվաճումների հետ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Մանկավարժի մասնագիտության բնութագիրը: **Թեմա 2.** Մանկավարժության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: **Թեմա 3.** Անձնավորության դաստիարակությունը, զարգացումը և ձևավորումը: **Թեմա 4.** Դաստիարակության նպատակը և խնդիրները : **Թեմա 5** Ուսուցման գործընթացի էությունը: **Թեմա 6.** Ուսուցման մեթոդները **Թեմա 7.** *Գիտելիքների ստուգում և գնահատում:* **Թեմա 8.** Դաստիարակության գործընթացի էությունը **Թեմա 9.** Դաստիարակության մեթոդները **Թեմա 10.** Սովորողների աշխարհայացքի ձևավորումը: **Թեմա 11** Անձի դաստիարակությունը կոլեկտիվում: **Թեմա 12.** Դպրոցավարություն: Դպրոցի կառավարման հիմունքներ:

Հ/բ0300 Հոգեբանություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել մարդու հոգեկան երևույթների առանցքային օջինաչափություններին և մեխանիզմներին, ինչպես նաև նպաստել իրենց ապագա մասնագիտական իրացման մեջ հոգեբանական գիտելիքների կիրառմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հոգեբանության ընդհանուր դրույթները, հոգեկան գործընթացների և վիճակների առանձնահատկությունները և ձևավորման հիմնական օրինաչափությունները.
2. կկարողանա կիրառել հոգեբանական իմացությունը մասնագիտական մանկավարժական գործունեության մեջ, ինչպես նաև հասարակական կյանքում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Հոգեբանության առարկան, խնդիրները, սկզբունքները: Թեմա 2. Հոգեկանի և գիտակցության ծագումը: Թեմա 3. Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: Թեմա 4. Անձնավորություն: Թեմա 5. Գործունեություն: Թեմա 6. Հաղորդակցում և լեզու: Թեմա 7. Ուշադրության ընդհանուր բնութագիրը: Թեմա 8. Զգայությունների ընդհանուր բնութագիրը: Թեմա 9. Ըմբռնում: Թեմա 10. Հիշողություն: Թեմա 11. Մտածողություն: Թեմա 12. Երևակայություն: Թեմա 13. Կամք: Թեմա 14. Հույզեր և զգացմունքներ: Թեմա 15. Բնավորություն: Թեմա 16. Խառնվածք: Թեմա 17. Ընդունակություններ:

IV Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ

Հ/բ-0005 ՀՄԱ - 1 (Գործնական հայոց լեզու) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (48 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի ուղղագրությունը՝ ձայնավորների ու բաղաձայների, երկհնչյունների ուղղագրություն, բառերի բաղադրիչների միասին, անջատ կամ գծիկով գրություն, բառերի եւ բառակապակցությունների մեծատառով կամ փոքրատառով գրություն, և կետադրությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. Կթարմացնի եւ կամրապնդի ձայնավորների, բաղաձայնների, երկհնչյունների ուղղագրության եւ ուղղախոսության իմացությունը,

2. կտվորի մեծատառերի, գծիկով, միասին, անջատ գրելու կանոններն ու դրանց կիրառությունը,
3. կցուցաբերի նախադասության անդամների, դերբայական դարձվածի, ուրիշի խոսքի, բարդ նախադասության, հարակցվող միավորների իմացություն եւ կկարողանա դրանք կետադրել,
4. կետադրելով համր բնագիրը՝ կկարողանա տալ ճիշտ եւ լեզվաբանական ձեւակերպումներով հիմնավորումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ուղղագրություն: Թեմա 2. Ձայնավորների ուղղագրությունը և ուղղախոսությունը: Թեմա 3. Երկինյունների ուղղագրությունը: Թեմա 4. Բաղաձայնների ուղղագրությունը: Կրկնակ բաղաձայնների ուղղագրությունը: Թեմա 5. Եվ կցագիր նշանի ուղղագրությունը: Թեմա 6. Հատուկ անունների ուղղագրությունը. մեծատառ կամ փոքրատառ գրելու պայմանները: Թեմա 7. Բառերի միասին, գծիկով կամ անջատ գրելու կարգը: Թեմա 8. Տողադարձ: Թեմա 9. Կետադրություն:

Հ/բ-0005 ՀՄԱ -2 (Հայոց լեզվի պրակտիկում) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (48 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի ուղղագրությունը՝ ձայնավորների ու բաղաձայների, երկինյունների ուղղագրություն, բառերի բաղադրիչների միասին, անջատ կամ գծիկով գրություն, բառերի եւ բառակապակցությունների մեծատառով կամ փոքրատառով գրություն, և կետադրությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. Կթաբմացնի եւ կամրապնդի ձայնավորների, բաղաձայնների, երկինջունների ուղղագրության եւ ուղղախոսության իմացությունը,
2. կսովորի մեծատառերի, գծիկով, միասին, անջատ գրելու կանոններն ու դրանց կիրառությունը,
3. կցուցաբերի նախադասության անդամների, դերբայական դարձվածի, ուրիշի խոսքի, բարդ նախադասության, հարակցվող միավորների իմացություն եւ կկարողանա դրանք կետադրել,
4. կետադրելով համր բնագիրը՝ կկարողանա տալ ճիշտ եւ լեզվաբանական ձեւակերպումներով հիմնավորումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գոյականական անդամի լրացումների կետադրությունը: Թեմա 2. Դերբայական դարձվածի կետադրությունը: Թեմա 3. Ուրիշի խոսքի կետադրությունը: Թեմա 4. Նախադասության հարակից անդամների կետադրությունը: Թեմա 5. Ստեղծագործական հմտությունների և խոսքի մշակույթի զարգացում: Թեմա 6. Հնչյունաբանական և բառակազմական վերլուծություն:

Հ/բ-0015 Բնագրի լեզվաբանական վերլուծություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (48 ժամ գործնական պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել բնագրի լեզվաբանական վերլուծությունե հասկացության գիտակարգային սահմանները, գիտակարգի ժամանակակից ընկալումները, ուսումնասիրության առարկան, գործնական նշանակությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ բնագրի լեզվաբանական վերլուծությունից և կկարողանա կիրառել դրանք,

2. կկարողանա ընկալել խոսքային կառույցի նոր լեզվական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում,
3. ունակ կլինի հասկանալու լեզվաբանական հիմնախնդիրները և գնահատելու դրանք,
4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Անմիջական կազմիչների ուսմունքը բնագրի լեզվաբանական վերլուծության համակարգում: Թեմա 2. Բնագրի անդամների կախվածությունների բացահայտումը: Թեմա 3. Բնագրի նվազագույն միավորի՝ նախադասության սահմանումն ու կառուցվածքը: Թեմա 4. Նախադասության վերլուծություն: Թեմա 5. Նախադասության անդամների բացահայտման մեթոդները: Թեմա 6. Նախադասության անդամների դրսևորման միջոցներն ու ծավալը: Թեմա 7. Լեզվաբանական վերլուծության համակարգը: Թեմա 8. Տեքստի լեզվաբանական վերլուծություն:

Գ/բ0166 ՀՄԱ - 6 Սփյուռքահայ գրականության պատմություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել սյուռքահայ գրականության ձևավորման ու զարգացման յուրահատկություններին, զարգացման շրջափուլերին, գլխավոր դեմքերին ու ձեռքբերումներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա գրական երկն ու հեղինակին տեսնել պատմական զարգացման հարընթացում, բացահայտել երկի և սրա ստեղծման ժամանակի միջև եղած կապը.

2. կկարողանա պատկերացնել մեր գրականության այս կարևոր շրջափուլի յուրահատկությունները.
3. կկարողանա վերլուծական կարողություններ ձևավորել և վերլուծություններ իրականացնել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Սփյուռքահայ գրականության ձևավորման ազդակները, պարբերացումը:

Թեմա 2. Սփյուռքահայ գրականությունը որպես արևմտահայ գրականության նոր որակ: Մնացորդացե սերնդի մասնակցությունը: Թեմա 3. Կարոտի գրականությանե հիմնասյունները: Համաստեղ: Թեմա 4. Կարոտի գրականությանե այլ ներկայացուցիչներ. Ա. Հայկազ, Բ. Նուրիկյան, Վ. Հայկ, Հ. Մնձուրի: Թեմա 5. Նահանջի գրականությունը. Շ. Շահնուր: Թեմա 6. Սփյուռքահայ բանաստեղծությունը. Վ. Թեքեյան: Թեմա 7. Վ. Թեքեյանի յոգեգավակները: Թեմա 8. Պոլսահայ գրականությունը. Զահրատ, Զ. Խրախունի, Իզնա Սարըսալան: Թեմա 9. Սփյուռքահայ գրականության զարգացման արդի շրջանը:

Գ/բ-0171Գեղարվեստական երկի վերլուծություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (48 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողների գրականագիտական գիտելիքների խորացում, վերլուծական կարողությունների զարգացում, գեղարվեստական պատկերի, երկերի պատումի, գեղարվեստական մոդել-հերոս-կերպար-անհատականություն զարգացման օրինաչափությունների ճանաչում, երկերի ստրուկտուրալ վերլուծություն, պոետիկայի խնդիրների, առանձնահատկությունների քննում (տարբեր դարաշրջանների գեղարվեստական նյութի վրա):

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կարող է բազմակողմանի վերլուծել գեղարվեստական երկը, ճանաչել երկերի ժանրային առանձնահատկությունները.

2. երկի ստեղծման և ընկալման հոգեբանության, երկի՝ որպես իրականության արտացոլման, գաղափար-մարմնավորման հարցերը կըմբռնի խորությամբ.
3. կնախապատրաստվի ավարտական աշխատանքի կատարմանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գեղարվեստական տեքստ: Ստրուկտուրա: Տեքստի վերլուծական մակարդակներ: Թեմա 2. Գեղարվեստական երկը որպես արտացոլում: Ստեղծման և ընկալման հոգեբանություն: Թեմա 3. Գեղարվեստական պատկեր: Կերպար: Գեղարվեստական մոդել-հերոս-կերպար-անհատականություն: Թեմա 4. Պատում: Հեղինակային խոսք: Խոսքային կենտրոններ: Երկխոսություն և մենախոսություն: Թեմա 5. Կոնֆլիկտ: Թեմա 6. Ժանրային և սյուժետային-կոմպոզիցիոն առանձնահատկություններ: Թեմա 7. Պատկերավորման միջոցներ:

Կամրնտրական դասընթացներ

Կամրնտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Հ/բ0019 ԿԴ Լեզվանշանագիտություն

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել նշանագիտության վերաբերյալ գիտելիքներով: Բացահայտել մշակույթի և լեզվի փոխհարաբերության, փոխալսմանավորվածության բնույթը: Ծանոթացնել նշանագիտության հետազոտությունների մեթոդներին: Այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կտիրապետի հաղորդակցության ուսումնասիրման մեթոդներին.

3. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ.
4. կկարողանա որոշել հաղորդակցության տեսակները, ձևերը, մարմնի լեզուն, երկլեզվական տարրերը, միջմշակութային հաղորդակցության սոցիալական նշանակությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Լեզվական և տեսողական փոխաբերություն: Թեմա 2. Աշխարհի մոդելի հասկացությունը: Թեմա 3. Մոդելավորող համակարգեր: Քարացած կադապարներ: Թեմա 4. Նշանագիտությունը սեռային ընկալման տեսանկյունից: Սեռային դեր ունեցող նշանները տարբեր մշակույթներում: Թեմա 5. Միջտեքստային դիսկուրս (վկայակոչում, մեջբերում, ծաղրանմանակում): Սրանց հաղորդակցական գործառության մեխանիզմները: Թեմա 6. Նշանային համակարգերի տիպերը: Թեմա 7. Հաղորդման գործընթացում համընդհանուր նշանակության արտալեզվական արտահայտության ուղիները: Թեմա 8. Տեսողական հաղորդակցման ուսուցման ասպեկտները. ժեստերի լեզու, մենախոսություն:

Հ/բ0019 ԿԴ Հանրալեզվաբանություն

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ ձևավորել գիտելիքներ և ունակություններ ,հանրալեզվաբանությունե հասկացության գիտակարգային սահմանների, գիտակարգի ժամանակակից ընկալումների, ուսումնասիրության առարկայի, նրա տեսական և գործնական նշանակության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա գիտելիքներ ժամանակակից լեզվաբանությունից և հիմնարար գիտելիքներ՝ հանրալեզվաբանությունից, կկարողանա կիրառել դրանք՝ անմիջական աղերսներ հայտնաբերելով դասընթացի և իրականության միջև.

2. կկարողանա ընկալել և կիրառել հանրալեզվաբանական մեթոդները՝ պարզելու համար լեզվի և հասարակության իրական փոխհարաբերությունը.
3. ունակ կլինի հասկանալու և դասընթացի սահմաններում գնահատելու հանրապետությունում տիրող լեզվական կացությունը, հանրալեզվաբանական խնդիրները, տալու դրանց լուծման ուղիները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հանրալեզվաբանությունը որպես բանասիրական գիտակարգ. առարկան, խնդիրները: Հանրալեզվաբանության և լեզվաբանական մյուս գիտակարգերի ու միջգիտակարգերի հարաբերակցությունը: Թեմա 2. Լեզվի հասարակական բնութագիրը: Լեզվի գործառույթները: Լեզվի ազգապահպան գործառույթը: Տեղեկություն լեզվաբանական և հանրալեզվաբանական մեթոդների մասին: Լեզվի ծագման տեսությունները: Թեմա 3. Ներլեզվական և միջլեզվական շփումներ: Երկլեզվություն և գուգալեզվություն (դիգլոսիա): Աշխարհի լեզուների գործառական տիպաբանությունը: Խոշոր, միջին և մանր լեզուների առանձնացման սկզբունքները: Հայերենը որպես խոշոր լեզու: Պետական և պաշտոնական լեզուներ. դրանց ընդհանրությունն ու տարբերությունը: Հայերենի՝ որպես պետական և պաշտոնական լեզվի ոլորտները: Թեմա 4. Պետական լեզվի սահմանադրականությունը: ՀՀ լեզվի օրենքի գիտական և քաղաքական գնահատականները: Լեզվաքաղաքականություն և լեզվաշինարարություն: Թեմա 5. Պաշտոնական լեզվի կանոնարկման խնդիրները: Պետական լեզվաքաղաքականության ծրագրային դրույթները: Լեզվական օրենսդրության խախտումները, դրանց պատճառները, վտանգավոր միտումները և դիմակայելու ուղիները: Հայ լեզվաքաղաքականության անցած պատմական ուղին:

Կամրնտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,69 ժամ (8 ժամ դասախոսություն, 40 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Հ/բ-0020 Հայերենի կետադրության հիմունքներ

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայերենի կետադրության պատմությունը, կետադրական նշանների համակարգը, կետադրության հիմունքները և գործող կանոնները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրմանա հայերենի կետադրության պատմությունը.
2. կկարողանա ճիշտ կետադրել տեքստերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայերենի կետադրության պատմություն: Թեմա 2. Կետադրության հիմունքները: Թեմա 3. Նախադասությունների կետադրություն: Թեմա 4. Նախադասության անդամների կետադրություն: Թեմա 5. Նախադասության հարակից միավորների կետադրություն: Թեմա 6. Կետադրման երկվություններ:

Հ/բ-0020 ԿԴ Տրոհում: Նախադասության տրոհվող միավորներ

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի շարահյուսական կապակցության կառուցվածքային առանձնահատկությունները և դրանցով պայմանավորված տրոհման օրինաչափությունները, կետադրական նշանների համակարգը, կետադրության հիմունքները և գործող կանոնները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրմանա հայերենի շարահյուսական կապակցության կառուցվածքային առանձնահատկությունները.
2. կկարողանա ճիշտ կետադրել տեքստերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Շարահյուսական կապակցության եղանակները և միջոցները Թեմա 2. Շարահյուսական մակարդակի միավորներ և նախադասության անդամներ: Թեմա 3.

Գլխավոր անդամների տրոհումը և կետադրությունը: Թեմա 4. Գոյականական անդամի լրացումների տրոհումը: Թեմա 5. Բայական անդամի լրացումների տրոհումը և կետադրությունը: Թեմա 6.Նախադասության հարակից միավորների կետադրություն: Թեմա 6. Կետադրման երկվություններ:

Կամրնտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Հ/բ-0020 Նորաբանությունները հայերենում

Նպատակը.

Պատրաստել ուսանողներին ուսումնասիրվելիք բառերի ծագմանն ու կիրառությանը՝ տալով բառագիտության և նրա ուսումնասիրության տեսության մասին ներածական գիտելիքներ: Ներկայացվում է նորաբանագիտության՝ իբրև գիտության ձևավորումը, լուսաբանվում են արդիական մեթոդների կիրառությամբ կատարվող լեզվական ուսումնասիրությունները և նրանց դերը նորաբանագիտության՝ իբրև ինքնուրույն գիտության կայացման գործում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հայոց լեզվի նորաբանությունների բառապաշարի, կառուցվածքային և իմաստաբանական հիմնական դրույթները:

2. կկարողանա բացատրել ,Նորաբանությունները հայերենում և դասընթացի առանձնահատկությունները, տեսական հիմնարար դրույթները:

3. կտիրապետի նորաբանագիտության հիմնադրույթներին և դրանց ներքին կապերին: Կունենա քննադատական և ինքնաքննադատական վերլուծության կարողություն:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Նորաբանություններն իբրև բառագիտության ուսումնասիրման առարկա: Թեմա 2. Նորակազմություններ և նորաբանություններ: Թեմա 3.Դիպվածային բառեր: Թեմա 4. Հեղինակային նորաբանություններ: Թեմա 5.Իմաստային նորաբանություններ: Թեմա 6. Նորաբանությունների կառուցվածքային և ներքերականական առանձնահատկությունները: Թեմա 7. Նորաբանություններն իբրև խոսքի մասերի փոխակերպման և փոխացման արդյունք: Թեմա 8. Նորաբանությունների գործածությունները լեզվի զարգացման տարբեր ժամանակաշրջաններում:

Հ/բ-0020 Ժամանակակից հայերենի բայի դարձվածակագմական

հնարավորությունները

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի բայերի դարձվածակագմական հնարավորությունները՝ ուսումնասիրություններում ներառելով և՛ արևելահայերենյան, և՛ արևմտահայերենյան, և՛ գրական, և՛ բարբառային տարբերակները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հիմնարար գիտելիքներ ժամանակակից հայերենի բայերի դարձվածակագմական հնարավորությունների մասին և կկարողանա կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընկալել նոր դարձվածային կաղապարները, վերլուծել դրանք,
3. ունակ կլինի հասկանալու դարձվածաբանական հիմնախնդիրները և գնահատելու դրանք,
4. կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Անել բայի դարձվածակագմական հնարավորությունները ժամանակակից հայերենում: Թեմա 2. Տալ բայի դարձվածակագմական հնարավորությունները ժամանակակից հայերենում: Թեմա 3. Գալ բայի դարձվածակագմական հնարավորությունները ժամանակակից հայերենում: Թեմա 4. Դնել բայի դարձվածակագմական հնարավորությունները ժամանակակից հայերենում: Թեմա 5. Առնել բայի դարձվածակագմական հնարավորությունները ժամանակակից հայերենում: Թեմա 6. Այլ բայերի դարձվածակագմական հնարավորությունները ժամանակակից հայերենում:

Կամրնտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (16 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Հ/բ-0011 ԿԴ Խոսքի մշակույթի հիմնախնդիրներ

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է վերամշակել ուսանողների արտահայտիչ խոսքը և տեխնիկան, գեղարվեստական ստեղծագործությունների միջոցով հղկել արտահայտիչ խոսքը, ծանոթացնել խոսքի տեմպին, ռիթմին, առոգանության և տրամաբանական շեշտերին, այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կտիրապետի խոսքի կուլտուրայի ուսումնասիրման մեթոդներին.
3. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Խոսքի կուլտուրա և տեխնիկա. համառոտ ակնարկ: Թեմա 2. Խոսքի կուլտուրայի հիմնական տարրերը: Թեմա 3. Շնչառություն, տեսակները: Թեմա 4. Առոգանություն, տեսակները: Թեմա 5. Խոսքի տեմպ: Թեմա 6. Չայներանգ: Թեմա 7. Ուղղախոսություն: Թեմա 8. Ռիթմ: Թեմա 9. Խոսքի հնչման կուլտուրա: Թեմա 10. Շեշտ: Թեմա 11. Հռետորը և լսարանը:

Հ/բ-0020 ԿԴ Տեքստաբանություն

Նպատակը.

Տեքստաբանությունն դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել գիտելիքներ տեքստաբանական գիտակարգերի, մասնավորապես լեզվաբանական տեքստաբանության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա տեքստի գիտական սահմանումը, տեքստերի տեսակները, կառուցաձևային բաղադրիչները, տեքստային կարգերը, ընդհանուր և լեզվաբանական տեքստաբանության խնդիրները, հիմնական հասկացությունները:
2. կկարողանա տեքստաբանական վերլուծության ենթարկել ցանկացած տեքստ և ճիշտ կառուցել հեղինակային տեքստերը:
3. կտիրապետի Ժամանակակից տեքստաբանության հիմնական տեսություններին և տեքստի լեզվաբանական վերլուծության մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բառերը ճիշտ շեշտադրությանը, արտաբերությանը, գրագետ բանավոր և գրավոր խոսքի նորմաներին: Թեմա 2. Տեքստաբանությունը որպես գիտակարգ: Թեմա 3. Լեզվաբանական տեքստաբանություն: Թեմա 4. Տեքստի սահմանումը: Թեմա 5. Տեքստն իբրև լեզվական երկկողմանի միավոր: Թեմա 6. Տեքստի ստեղծման փուլերը: Խոսքային ակտերի տեսություն: Թեմա 7. Տեքստերի տեսակները: Թեմա 8. Տեքստ, խոսույթ, ստեղծագործություն: Թեմա 9. Տեքստի կառուցվածքը: Թեմա 10. Տեքստային միավորներ: Թեմա 11. Տեքստային կարգեր: Թեմա 12. Հրապարակախոսական տեքստի լեզվական առանձնահատկությունները: Թեմա 13. Մամուլի տեքստերի լեզուն: Թեմա 14. Ինտերնետ կայքերի տեքստային առանձնահատկությունները: Թեմա 15. Գեղարվեստական տեքստի լեզվական առանձնահատկությունները: Թեմա 16. Գիտական տեքստի լեզվական առանձնահատկությունները: Թեմա 17. Հեռուստալրատվության և ռադիոլրատվության տեքստերի լեզուն: Թեմա 18. Վարչական տեքստի լեզվական առանձնահատկությունները:

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գ/բ-0195Լրագրության հիմունքներ

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին պատկերացում տալ լրագրողների աշխատանքի յուրահատկությունների մասին, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որոնք վերաբերում են լրագրողական գործունեությանը, ուսանողներին ծանոթացնել լրագրողական գործունեության ձևերին և գործառույթներին, այս ոլորտում ձեռք բերած

գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, նախապատրաստել լրագրողական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Լրագրության ծագումն ու զարգացումը: Թեմա 2. Լրագրության գործառույթները, խնդիրը, նպատակները, սկզբունքները: Թեմա 3. Լրատվության անկախությունը և ազատությունը երաշխավորող փաստաթղթեր և օրենքներ: Թեմա 4. Լրագրողական վարքի կանոնները և պարտականությունները: Թեմա 5. ԶԼՄ-ի համակարգը: Թեմա 6. Լրագրության ժանրերը: Թեմա 7. Խմբագրությունների ստորաբաժանումները և աշխատանքի կազմակերպումը: Թեմա 8. Թերթի տիպերը և առանձնահատկությունները: Թեմա 9. Ռադիոյի ծնունդը, առանձնահատկությունները, ժանրերը: Թեմա 10. Հեռուստատեսության ծնունդը, առանձնահատկությունները, ժանրերը:

Լրագրային ժանրեր (3 կրեդիտ)

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնելու լրագրային ժանրերին ու սրանց տեսակներին, դրանց ընդհանրություններին ու տարբերություններին, լրագրողի աշխատանքի սկզբունքներին, մեթոդներին, ստեղծագործական հնարքներին, տիրապետելու մասնագիտական վարպետությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ժանր հասկացության սահմանումը լրագրության մեջ: Թեմա 2. Տեղեկատվական ժանրեր: Թեմա 3. Տեղեկատվական ժանրերի պատրաստման մեթոդիկա: Թեմա 4. Վերլուծական ժանրեր: Թեմա 5. Վերլուծական ժանրերի պատրաստման մեթոդիկա: Թեմա 6. Գեղարվեստահրապարակախոսական ժանրեր: Թեմա 7. Գեղարվեստահրապարակախոսական ժանրերի պատրաստման մեթոդիկա:

Կամրնտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գ/Բ-0176 Հայ քննադատական մտքի պատմություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել հայ գրական քննադատության զարգացման հիմնական շրջափուլերին (5-րդ դար, 10-14-րդ դ.դ, նոր և նորագույն շրջաններ), նշանավոր ներկայացուցիչներին ու նրանց ստեղծագործություններին, ձևավորել վերլուծական ու քննադատական ունակություններ և կարողություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կլիմանա հայ քննական և քննադատական մտքի զարգացման տրամաբանությունը և պատմությունը.
2. կկարողանա գրական երկն ու հեղինակին տեսնել պատմական զարգացման հարընթացում, բացահայտել երկի և սրա ստեղծման ժամանակի միջև եղած կապը.
3. կկարողանա պատկերացնել քննադատական դպրոցների գոյությունը հայ իրականության մեջ (կուլտուր-պատմական, դիցաբանական, հոգեբանական և այլն).
4. կկարողանա վերլուծական կարողություններ ձևավորել և վերլուծություններ իրականացնել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Քննական հայացքները 5-րդ դարի հայ մատենագրության, թարգմանական գրականության և քերականական մեկնությունների մեջ: Թեմա 2. Քննադատությունը 10-րդ դարում: Գ. Նարեկացի: Գր. Մագիստրոս, Հովհ. Մարկավագ Իմաստասեր: Ներսես Շնորհալի: Թեմա 3. Քննական միտքը 13-14-րդ դ.դ.: Հովհ. Երզնկացի Պլուզ: Թեմա 4. Քննական միտքը 18-րդ դարում. Մխիթարյանների գործունեությունը: Կլասիցիզմի տեսությունը Ս. Տիգրանյանի երկերում: Թեմա 5. Հայ գրական քննադատությունը 19-րդ դարի 30-40-ական թ.թ.: Ս. Թադիադյան, Խ. Աբովյան: Ժողովրդական ստեղծագործության ու գուսանական երգերի գնահատությունը: Թեմա 6. Հայ գրական քննադատությունը 19-րդ դարի 50-60-ական թ.թ.: Գրապայքար: Ստ. Նազարյան, Ս. Նալբանդյան: Թեմա 7. Հայ գրական քննադատությունը 19-րդ դարի 70-80-ական թ.թ.: Բաֆֆի, Ալ. Շիրվանզադե, Հովհ. Թումանյան: Թեմա 8. Հայ գրական քննադատությունը 19-րդ դարի վերջին. Արփ. Արփիարյան, Ղ. Աղայան, Լ. Մանվելյան, Վրթ. Փափազյան: Թեմա 9. Հայ գրական քննադատությունը 20-րդ դարի սկզբին. Ս. Մեծարենց, Արտ. Հարությունյան: Թեմա 10. Հայ գրական քննադատությունը 20-րդ դարի սկզբին: Ա. Չոպանյան, Լեո, Արսեն Տերտերյան, Դ. Վարուժան, Վ. Տերյան: Թեմա 11. Քննադատական դպրոցները հայոց մեջ: Մարքսիստական քննադատությունը:

Գ/բ-0176 Հայ գրականագիտության պատմություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել հայ գրականագիտության զարգացման հիմնական շրջափուլերին (5-րդ դար, 10-14-րդ դ.դ, նոր և նորագույն շրջաններ), նշանավոր ներկայացուցիչներին ու նրանց ստեղծագործություններին, դրսևորված գրականագիտական դպրոցներին, այսօր դրսևորվող գրականագիտական մշտումներին, ձևավորել վերլուծական ու քննադատական ունակություններ և կարողություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հայ գրականագիտական մտքի զարգացման տրամաբանությունը և պատմությունը.

2. կկարողանա գրական երկն ու հեղինակին տեսնել պատմական զարգացման հարընթացում, բացահայտել երկի և սրա ստեղծման ժամանակի միջն եղած կապը.

3. կկարողանա պատկերացնել գրականագիտական դպրոցների գոյությունը հայ իրականության մեջ (կուլտուր-պատմական, դիցաբանական, հոգեբանական և այլն).

4. կկարողանա վերլուծական կարողություններ ձևավորել և վերլուծություններ իրականացնել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Քննական հայացքները 5-րդ դարի հայ մատենագրության, թարգմանական գրականության և քերականական մեկնությունների մեջ: Քննադատությունը 10-րդ դարում և այնուհետ: Գ. Նարեկացի: Գր. Մագիստրոս, Հովհ. Մարկավագ Իմաստասեր: Ներսես Շնորհալի: Թեմա 2. Քննական միտքը 13-14-րդ դ.դ.: Հովհ. Երզնկացի Պլուզ: Քննական միտքը 18-րդ դարում. Մխիթարյանների գործունեությունը: Կլասիցիզմի տեսությունը Ս. Տիգրանյանի երկերում: Թեմա 3. Հայ գրական քննադատությունը 19-րդ դարի 30-40-ական թ.թ.: Մ. Թադիադյան, Խ. Աբովյան: Ժողովրդական ստեղծագործության ու գուսանական երգերի գնահատությունը: Թեմա 4. Հայ գրականագիտական միտքը 19-րդ դարի 50-60-ական թ.թ.: Գրապայքար: Ստ. Նազարյան, Մ. Նալբանդյան: Թեմա 5. Հայ գրականագիտությունը 19-րդ դարի 70-80-ական թ.թ.: Բաֆֆի, Ալ. Շիրվանզադե, Հովհ. Թումանյան: Թեմա 6. Հայ գրականագիտությունը 19-րդ դարի վերջին. Արփ. Արփիարյան, Ղ. Աղայան, Լ. Մանվելյան, Վրթ. Փափագյան: Թեմա 7. Հայ գրականագիտությունը 20-րդ դարի սկզբին. Մ. Մեծարենց, Արտ. Հարությունյան: Թեմա 8. Հայ գրական քննադատությունը 20-րդ դարի սկզբին: Ա. Չոպանյան, Լեո, Արսեն Տերտերյան, Դ. Վարուժան, Վ. Տերյան: Թեմա 9. Քննադատական դպրոցները հայոց մեջ: Մարքսիստական քննադատությունը: Թեմա 10. Խորհրդահայ գրականագիտության զարգացման շրջափուլերը Թեմա 11. Հայ գրականագիտությունը սփյուռքում Թեմա 12. Գրականագիտության այսօրը:

Կամրնտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,23 ժամ (14 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գ/բ0177 ԿԴ- 6 Մերձավոր արտասահմանի գրականություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել մերձավոր արտասահմանի (Վրաստան, Իրան, Թուրքիա, արաբական երկրներ) գրականության ձևավորման ու զարգացման յուրահատկություններին, զարգացման շրջափուլերին, գլխավոր դեմքերին ու ձեռքբերումներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա գրական երկն ու հեղինակին տեսնել պատմական զարգացման հարընթացում, բացահայտել երկի և սրա ստեղծման ժամանակի միջև եղած կապը.
2. կկարողանա պատկերացնել մերձավոր արտասահմանի գրականության կարևոր շրջափուլերի յուրահատկությունները.
3. կկարողանա վերլուծական կարողություններ ձևավորել և վերլուծություններ իրականացնել:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Ներածություն: Վրաց գրականության պարբերաշրջանները. վրաց գրերի ստեղծումը: Թեմա 2. Վրաց գրականության պատմության պարբերաշրջանները: Վրաց գրականությունը զարգացող ֆեոդալիզմի շրջանում (11-13-րդ դար) Շոթա Ռուսթավելի: Թեմա 3. Ֆեոդալիզմի անկման և վերականգնման շրջան: Դավիթ Գուրամիշվիլի: Թեմա 4. Վրաց գրականությունը 19-րդ դարի սկզբին: Թեմա 5. Վրաց գրականությունը 19-րդ դարի 40-50-ական թթ: Իլյա Ճավճավաձե, Ակակի Ծերեթելի: Թեմա 6. Վրաց գրականությունը 19-րդ դարի 80-ական թթ: Վաժա Փշավելա: Թեմա 7. Վրաց գրականությունը XIX. վերջին և XX դարում: Նոդար Դումբաձե, Գուրամ Փանջիկիձե: Թեմա 8. Արաբական գրականությունը: Թեմա 9. Իրանական գրականությունն իր զարգացման շրջափուլերում: Ֆիրդուսի, Ռուդաֆի, Ջամի, Խաքանի և այլք: Թեմա 9. Թուրքական գրականության զարգացման համառոտ ակնարկ:

Գ/բ0177 ԿԴ- 6 Արևելյի գրականություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել Արևելքի գրականության ձևավորման ու զարգացման յուրահատկություններին, զարգացման շրջափուլերին, գլխավոր դեմքերին ու ձեռքբերումներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա գրական երկն ու հեղինակին տեսնել պատմական զարգացման հարընթացում, բացահայտել երկի և սրա ստեղծման ժամանակի միջև եղած կապը.
2. կկարողանա պատկերացնել Արևելքի գրականության կարևոր շրջափուլերի յուրահատկությունները.
3. կկարողանա վերլուծական կարողություններ ձևավորել և վերլուծություններ իրականացնել:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Արևելքի գրականության զարգացման յուրահատկությունները: Հին հնդկական, չինական գրականությունները: Թեմա 2. Միջագետքի գրականությունը: Թեմա 3. Հին եգիպտական գրականությունը: Թեմա 4. Ճապոնական գրականությունը: Թեմա 2. Վրաց գրականության պատմության պարբերաշրջանները: Թեմա 8. Արաբական գրականությունը: Թեմա 9. Իրանական գրականությունն իր զարգացման շրջափուլերում: Ֆիրդուսի, Ռուդարի, Ջամի, Խաքանի և այլք: Թեմա 9. Թուրքական գրականության զարգացման համառոտ ակնարկ:

V. Այլ բաղադրիչներ

1. Կուրսային աշխատանք (3+3=6 կրեդիտ), 5-րդ, 6-րդ կիսամյակներ
ա) 5-րդ կիսամյակում կուրսային աշխատանք է կատարվում «Հայոց լեզու» / «Հայ գրականության պատմություն» առարկայից՝ ուսանողի ընտրությամբ:
բ) 6-րդ կիսամյակում կուրսային աշխատանք է կատարվում «Հայոց լեզու» / «Հայ գրականության պատմություն» առարկայից՝ ուսանողի ընտրությամբ:
2. Արտադրական (մանկավարժական) պրակտիկա (6 կրեդիտ), 7-րդ կիսամյակ

Նպատակը.

1. Հայոց լեզվի և գրականության ապագա ուսուցչին ծանոթացնել ՀՀ հանրակրթության բարեփոխումներին, դպրոցի կրթական և դաստիարակչական ողջ համակարգին, նրա կառուցվածքին,

2. բուհական տվյալ դասընթացի սահմաններում ուսանողների ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտությունների ձևավորում,

3. ուսանողների ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծում,

4. գործնականում ուսանողների կողմից դասագրքերի, ծրագրերի և ուսումնասօժանդակ նյութերի ստեղծագործաբար օգտագործելու ունակության ապահովում:

Խնդիրները.

1. Ուսանողներին սովորեցնել ճիշտ կողմնորոշվել տվյալ դասընթացի ուսուցման մեթոդաբանության մեջ

2. զարգացնել ուսանողների ինքնուրույն մտածելու, ստեղծագործական ունակությունները

3. ուսանողներին հաղորդակից դարձնել ուսուցման ժամանակակից մեթոդներին, զարգացնել դրանք ավանդական մեթոդների հետ հմտորեն համակցելու ունակություն:

Չափորոշիչ.

Հայոց լեզվի և հայ գրականության դասերի ունկնդրում: Ուսումնական ծրագրերի և թեմատիկ պլանի հետ ծանոթություն: Ինքնուրույն դասերի անցկացում տարբեր դասարաններում: Օրագրի կազմում: Դպրոցում հանդեսի, ցերեկույթի կազմակերպում: Ուսանող պրակտիկանտը պետք է ներկայացնի համապատասխան դասարանում իր կողմից պարապվող դասերի գրաֆիկը, յուրաքանչյուր դասի համար կազմի դասի ծրագիր – նկարագիրը՝ կարևորելով տվյալ դասի դաստիարակչական դերը, կարողանա լրացնել աշխատանքային մատյանը և օրագիրը:

Բովանդակությունը.

Առաջին շաբաթվա ընթացքում պրակտիկան ղեկավարող մեթոդիստ դասախոսի ուղեկցությամբ այցելություն դպրոց. ծանոթություն դպրոցի ուսումնական և դաստիարակչական ողջ գործընթացին, դպրոցի կառավարման համակարգին, ուսումնական և ղեկավարման առանձին օղակներին, դասղեկական, արտադասարանական և արտադպրոցական աշխատանքային պլաններին և ծրագրերին. ծանոթություն դասարաններին, աշակերտների տարիքային և հոգեբանական առանձնահատկություններին, նրանց անհատական ընդունակություններին և կարողություններին, աշակերտների նախասիրություններին: Կազմակերպել դասալսումներ, քննարկումներ ուսուցչի և մեթոդիստ դասախոսի մասնակցությամբ: Մեթոդիստ - դասախոսի և ուսուցչի հետ համատեղ կազմել պրակտիկայի ծրագիր պլան և յուրաքանչյուր շաբաթվա առաջին օրը հաստատել արձանագրությամբ: Ուսանող պրակտիկանտի կողմից յուրաքանչյուր դաս քննարկվում է, նշվում են դրական կողմերը, նկատված թերությունները: Քննարկմանը մասնակցում են մեթոդիստ - դասախոսը, ուսուցիչը, մանկավարժը և հոգեբանը: Ուսանող պրակտիկանտը պարտավոր է ունենալ դասերից դուրս արտադասարանային միջոցառումների անցկացման անհատական պլան - գրաֆիկ:

3. Ավարտական որակավորման քննություններ (3 + 3=6 կրեդիտ), 8-րդ կիսամյակ